

KALIX KOMMUN

Årsredovisning 2022

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktige	4
1.1 Ordförande har ordet - året som gått	4
1.2 Förvaltningsberättelse.....	4
1.2.1 Den kommunala koncernen	5
1.2.2 Översikt över verksamhetens utveckling	5
1.2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	6
1.2.4 Händelser av väsentlig betydelse	29
1.2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	30
1.2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	34
1.2.7 Balanskravsresultat	41
1.2.8 Väsentliga personalförhållanden	42
1.2.9 Förväntad utveckling	45
1.3 Resultaträkning	47
1.4 Balansräkning	47
1.5 Kassaflödesrapport.....	49
1.6 Drift- och investeringsredovisning	50
1.6.1 Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar	50
1.6.2 Driftredovisning.....	50
1.6.3 Investeringsredovisning	51
1.7 Noter, mnkr	53
1.7.1 Noter till resultaträkningen	56
1.7.2 Noter till balansräkningen	60
1.7.3 Not Leasing.....	68
1.7.4 Noter till kassaflödesanalysen.....	69
1.7.5 Noter övriga	69
1.8 Revisionsberättelse	70
1.9 Kommunstyrelsens ledamöter	71
2 Kommunstyrelsen	72
2.1 Kommunstyrelsen.....	72
2.1.1 Årets resultat.....	72
2.1.2 Väsentliga händelser	74
2.1.3 Investeringsredovisning	75
2.1.4 Målredovisning.....	76
3 Fritids- och kulturnämnden	81
3.1 Fritids- och Kulturnämnden.....	81
3.1.1 Årets resultat.....	82
3.1.2 Väsentliga händelser	82
3.1.3 Investeringsredovisning	84
3.1.4 Målredovisning.....	85

4 Utbildningsnämnd	87
4.1 Utbildningsnämnden	87
4.1.1 Årets resultat	87
4.1.2 Väsentliga händelser	89
4.1.3 Investeringsredovisning	90
4.1.4 Målredovisning	91
4.2 Bilagor	95
5 Samhällsbyggnadsnämnd	96
5.1 Samhällsbyggnadsnämnden	96
5.1.1 Årets resultat	96
5.1.2 Väsentliga händelser	98
5.1.3 Investeringsredovisning	99
5.1.4 Målredovisning	100
6 Socialnämnd	105
6.1 Socialnämnden	105
6.1.1 Årets resultat	105
6.1.2 Väsentliga händelser	107
6.1.3 Investeringsredovisning	108
6.1.4 Målredovisning	108
7 Stiftelsen Kalixbo	116
7.1 Stiftelsen Kalixbostäder	116
8 Kalix Nya Centrum KB	118
8.1 Kalix Nya Centrum KB	118
9 Kalix Industrihotell AB	120
9.1 Kalix Industrihotell AB	120
10 Brandstationen Kalix 21:1 AB	122
10.1 Brandstationen Kalix 21:1 AB	122
11 Valnämnden	123
11.1 Valnämnden	123
11.1.1 Årets resultat och väsentliga händelser	123
12 Jävsnämnden	125
12.1 Jävsnämnden	125
12.1.1 Årets resultat och väsentliga händelser	125

1 Kommunfullmäktige

1.1 Ordförande har ordet - året som gått

Nu lämnar vi år 2022 bakom oss. Året inleddes ganska lugnt, pandemin hade börjat ge vika och vi kände nog alla att äntligen kan vi börja känna hopp om framtiden. Men tyvärr varade inte lugnet så länge, den 24 februari, invaderade Ryssland Ukraina och vi fick ett krig i vår närhet. Kalix tog emot ukrainska flyktingar i Sjöbovillan. Kriget har påverkat hela samhället, med högre utgifter som räntor, inflation, elpriser och bränslepriser.

År 2022 har kommunen ett positivt resultat på 35,6 mnkr, vilket till stor del beror på förbättrade skatteintäkter efter pandemiåren och statsbidrag till främst socialnämnden där de bland annat arbetat strukturerat med att minska andelen timanställningar. Oroande åren framåt är framförallt bristen på människor att anställa och de stora kostnadsökningarna som även kommunen drabbas av i inflationens spår gällande pensioner, räntor och prisökningar exempelvis för livsmedel och hyrda lokaler.

Den IT attack som skedde i december 2021 har haft fortsatt påverkan på ekonomin under 2022.

Jag vill lyfta några viktiga beslut och händelser under året: En stor satsning gjordes på personalens friskvård där ett friskvårdsbidrag utgår med 2 200 kronor. Barnens sommarfest 2022 som var en oerhört lyckad satsning. Invigning av gång och cykelväg till Risögrund. Färdigställande och inflyttning på kvarteret Mården (24 lägenheter) som ägs av stiftelsen KalixBo. Satsningen på ett nytt ridhus är viktigt för attraktiviteten för Kalix som ort. Investeringen i nya inomhusmiljöer vid F-huset på Furuhedsskolan hoppas vi ska locka fler till de utbildningarna.

En ny detaljplan för Näsbyängarna har antagits. Syftet är att skapa förutsättningar för att kunna bedriva handel- och centrumverksamhet samt även möjliggöra att kunna utveckla en del av området till kolonilottsområde.

Omsorgens hus blev klart för inflyttning för personal inom hemtjänsten samt stöd och omsorg, en stor klimatsatsning har gjorts genom att investera i elbilar till hemtjänsten. Beslut att bygga ett nytt särskilt boende med 50 platser på Hamptjärnsvägen. Det är viktiga satsningar för arbetsmiljön, jämställdheten och klimatet.

Det skapades möjligheter för skolungdomar att kunna välja sitt feriearbete i kommunen eller i ett företag.

Besöksnäringen har under 2022 haft en stor ökning av gästnätter, i Kalix ökade gästnätterna med 94 % i jämförelse med 2021 (antal gästnätter var 71 061)

För Kalix och Norrbotten ser framtiden positiv ut i den gröna omställningen. Vi ser en positiv inflyttning till kommunen, men än fler behöver välja att flytta hit och vi behöver attrahera ungdomarna att stanna kvar.

Avslutningsvis vill jag tacka alla medarbetare och medborgare för ett gott samarbete, det är tillsammans vi utvecklar Kalix.

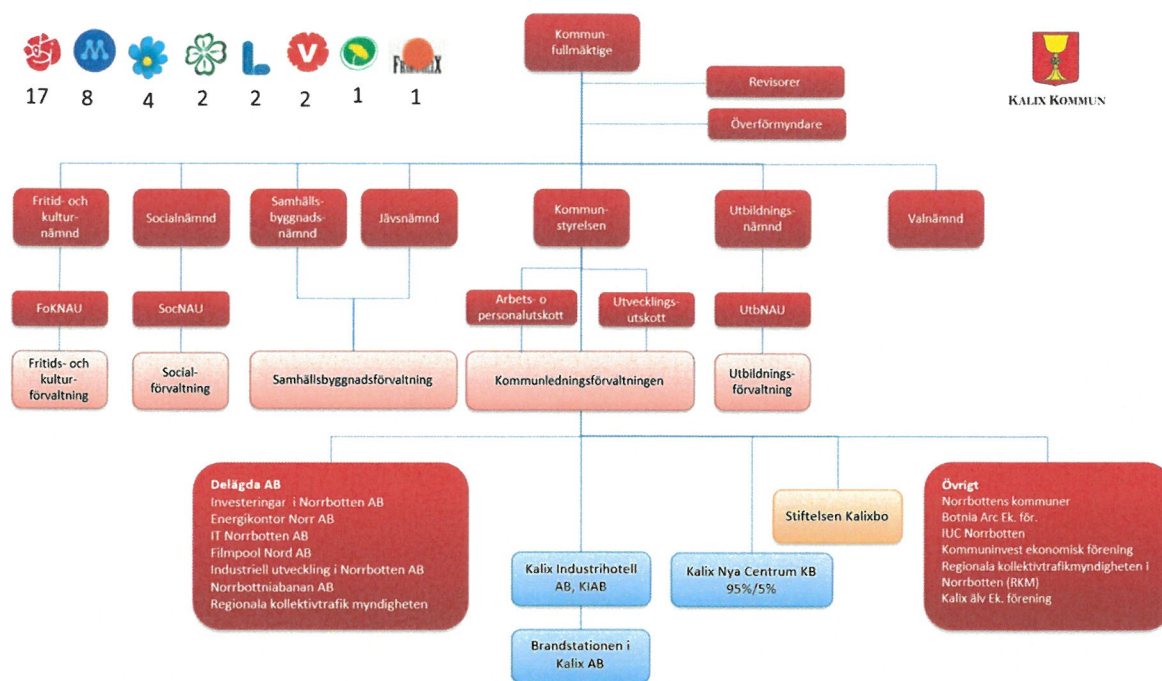
Susanne Andersson

Kommunstyrelsens ordförande

1.2 Förvaltningsberättelse

I denna förvaltningsberättelse lämnar Kalix kommun information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitlet och RKR R15 Förvaltningsberättelse.

1.2.1 Den kommunala koncernen

1.2.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Den kommunala koncernen

	2022	2021	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 565,0	1 494,2	1 457,5	1 422,0	1 404,7
Verksamhetens kostnader, mnkr	-1 407,8	-1 328,0	-1 292,6	-1 285,9	-1 293,5
Årets resultat, mnkr	37,4	73,5	60,0	37,3	9,1
Soliditet, %	37	38	35	34	32
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse pension, %	22	21	17	14	11
Investeringar (netto), mnkr	175,1	176,4	139,2	139,9	215,2
Självfinansieringsgrad	0,3	1,0	1,2	0,9	0,5
Långfristig låneskuld, mnkr	1 156,6	1 151,0	1 065,8	1 037,1	1 061,1
Antal anställda	1 664	1 616	1 616	1 597	1 629

* Självfinansieringsgrad innebär årets resultat, justerat för poster som inte påverkar kassaflödet, ställt i relation till nettoinvesteringarna. En självfinansieringsgrad på 100 procent eller mer innebär att kommunen kan skattefinansiera alla investeringar.

Kommunen

	2022	2021	2020	2019	2018
Folkmängd	15 729	15 768	15 812	15 886	16 058
Kommunal skattesats	22,55	22,55	22,55	22,55	22,55
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 483,2	1 412,7	1 375,2	1 341,2	1 330,6
Verksamhetens kostnader, mnkr	-1 447,5	-1 351,1	-1 326,3	-1 312,8	-1 323,7
Årets resultat, mnkr	35,6	61,6	48,9	28,3	6,9
Soliditet, %	50,6	50,9	48,9	48,9	47,3
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse pension, %	26,2	23,5	19,3	15,5	12,5
Investeringar (netto), mnkr	126,6	120,2	99,7	90,6	83,3
Självfinansieringsgrad	0,2	1,1	1,4	1,1	0,8
Långfristig låneskuld, mnkr	337,0	318,3	321,7	287,6	287,7
Antal anställda	1 615	1 593	1 590	1 574	1 611

Årets resultat i Kalix kommun är 35,6 mnkr (koncernen 37,4 mnkr). Kommunens resultat motsvarar 3 % av

kommunens intäkter i form av skatter och generella statsbidrag. Nämnderna redovisar tillsammans +10,3 mnkr mot budget och socialnämnden förbättrar detta till störst del med en positiv budgetavvikelse på 15,3 mnkr. Socialnämnden har mottagit en ovanligt stor mängd riktade statsbidrag de senaste två åren och år 2022–2023 förbättrades resultatet ytterligare efter att beslut och utbetalning av statsbidrag för prestationsbaserade medel kom i juni. Socialnämnden beviljades 27,8 mnkr och medlen kan användas under två år framåt. Bidraget har periodiserats enligt gällande redovisningsregler och innebär att 10,3 mnkr intäktsförs 2022 och 17,5 mnkr 2023. När statsbidragen upphör år 2024, enligt nuvarande beslut, så kommer socialnämnden att ha ett betydligt sämre ekonomiskt läge. Utbildningsnämnden har vid årets slut ett utfall som innebär -5,0 mnkr i jämförelse med sin budget på 388,8 mnkr vilket till stor del beror på att den behovsbedömda resursen som används för att möta ökat behov av extra stöd till barn som behöver det för att klara skolgången av olika orsaker. Pensionskostnaderna överstiger budget med 8,0 mnkr medan skatteintäkterna exklusive nämnderna är 29,7 mnkr bättre än budget och finansnettot slutar nästintill i enlighet med budget med +0,1 mnkr. Till skillnad från föregående år har placeringen av pensionsmedel haft en negativ värdeutveckling och därmed har de finansiella kostnaderna påverkats negativt.

1.2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

År 2022 inleddes med fallande finansiella marknader vilket förvärrades än mer när Ryssland invaderade Ukraina i februari. Priserna för energi, drivmedel och livsmedel steg snabbt och det ekonomiska klimatet har fortsatt att försämrats under året allteftersom den höga inflationen tvingat världens centralbanker till snabba och stora räntehöjningar. Lågkonjunkturen står för dörren vid inledningen av år 2023. BNP föll det sista kvartalet år 2022 och prognosen för hela året 2023 är att BNP blir 1 % lägre än år 2022. Hushållens konsumtion och bostadsinvesteringar har minskat alltsedan sommaren 2022 och det utgör den tydligaste påverkan på ekonomin. Arbetsmarknaden i Sverige är fortfarande stark men svaghetstecken syns bland annat inom byggsektorn. SKR (cirkulär 23:07) räknar med att sysselsättningen kommer att minska under år 2023 och arbetslösheten öka från 7,5 % år 2022 till 8,2 %. Detta påverkar hushållens inkomster och företagens försäljning. Ett svagt konjunkturläge framöver kommer att dämpa inflationen då företagen får allt svårare att höja sina försäljningspriser. När inflationsförväntningarna sänks så kommer räntorna att kunna sjunka.

Hushållens köpkraft urholkas alltmer utifrån den ännu rådande höga inflationen och deras reallöner återställs inte med snabbhet bara för att perioden av ovanligt hög inflation går över. Räntorna förespås gå ner under år 2024 men inte till de låga nivåerna fram till år 2022 utan den bästa gissningen är någonstans mittemellan det och dagens läge. Någon snabb återgång mot starkare konjunktur förväntas därmed inte utan en långsam återhämtning sker efter två år av lågkonjunktur åren 2023–2024.

För kommunsektorn innebär den höga inflationen att det reala skatteunderlaget minskar, prognosen är att det minskar med 3 % år 2023, även om det nominellt ökar med 4 %.

Nominellt och realt skatteunderlag Procentuell förändring

Källa: Skatteverket och Sveriges Kommuner och Regioner.

En stor kostnadspost i kommunerna är pensioner och de har ökat kraftigt utifrån inflationen åren 2023–2024,

prognoserna är för närvarande att kostnaderna kan sjunka år 2025 återigen. Men detta bygger på att inflationen i juni 2024 återigen är nere på en låg nivå och även om det under januari 2023 märks en liten tillbakagång, samt att den beskrivna prognosen ovan bör få den effekten, så är det endast samhällsekonomisk teori och prognoser som ingen med säkerhet vet om de slår in.

Kalix Kommun - total pensionskostnad, mnkr

	2022-12-31	2023	2024	2025	2026	2027
Förändring av pens.avsättning	0	-2,8	-2,9	-1,6	-2,5	-2,9
Pensionsutbetalningar	26,9	25,9	25,4	24,5	24,1	24,0
Premier	38,1	64,3	69,1	47,5	48,9	50,0
Finansiell kostnad	1,1	4,6	4,7	0,8	1,2	1,4
Löneskatt	16,1	22,3	23,4	17,3	17,4	17,6
Summa kostnader	82,2	114,3	119,7	88,5	89,0	90,1

Källa: Skandia, beräkning utförd av Skandikon för Kalix kommun per 2022-12-31

Kommunens räntekostnader stiger allteftersom att lånen i lånestocken förfaller. Kommunens Finanspolicy (Kommunfullmäktige 2022-04-11 § 59) styr att förfallostrukturen sprids över tiden för att minimera refinansierings- och ränterisk. För närvarande har kommunens lån en spridning på räntenivåer från 0,15 % på ett gammalt lån som förfaller i början på år 2024 och till 3,36 % på det senast omsatta lånet. På den totala lånestocken 330,5 mnkr blir det naturligtvis betydande kostnadsökningar, vilket innebär att finansnettot tar ett allt större budgetutrymme i anspråk och minskar förutsättningarna för verksamheterna att utvecklas. Redan beslutade stora och långsiktiga investeringar som ej kan självfinansieras, såsom renovering av F-huset under år 2023–2024 samt byggnation av ett nytt särskilt boende åren 2023–2025, innebär att finansnettot påverkas av den ökade lånevolymen och att det nu sker i den rådande räntemiljön är en ytterligare negativ effekt.

Bland övriga prisökningar sticker bland annat livsmedel och drivmedel under år 2022 ut. År 2023 och framåt ses utöver dessa höjda hyror för kommunens särskilda boenden och prisökningar för skolskjutsar, licenskostnader samt avtalade priser inom avtal inom teknisk försörjning för vinterväghållning, regional- och lokaltrafik. Energikostnaderna har ännu inte stigit i Kalix kommun i paritet med de värsta scenarion, utifrån de avtal kommunen har tecknat. Gällande drivmedelskostnader övergår kommunen allteftersom till el som dominerande drivmedel utifrån Riktlinjer för fordon i Kalix kommun (Kommunfullmäktige 2021-04-12 § 93) vilket innebär att direkt påverkan från fortsatt ökande priser på bensin och diesel kommer att minska gällande fordonsflottan. Elbilar är dock dyrare i inköp så den totala kostnaden för bilarna sjunker inte, endast risken för just prisökningar på fossila bränslen. Istället uppstår risken för tillgång på el och volatilitet gällande elpriset i framtiden.

De stora utmaningarna gällande kompetensförsörjning är oerhört närvarande under år 2022 och lösningar såsom sommaravtal har använts som kortsiktig lösning av bemanningen i äldreomsorgen under sommarperioden. Långsiktigt ses stora problem att kunna bemanna äldreomsorgen men även ses betydande svårigheter med att rekrytera personal såsom lärare och socialsekreterare. Demografins utveckling som innebär allt färre i arbetsför ålder och fler äldre i den norra delen av landet är en stor orsak men även måste sektorn arbeta med att göra det attraktivt att välja att arbeta inom verksamheter där personalen producerar välfärd.

Kommunal utdebitering

Den primärkommunala genomsnittliga skattesatsen för hela riket låg år 2022 på 20,67 % vilket är oförändrat sedan förra året. Skattesatsen i Kalix kommun är också oförändrad med 22,55 öre per krona. Övertorneå har den lägsta kommunalskatten av länets 14 kommuner med 21,75 % medan Arjeplog har den högsta med 23,50 %. Länsnittet ligger på 22,57 %. Tillsammans med regionsskatten, för Kalix, uppgick den totala skatten för 2022 till 33,89 %. Genomsnittet i landet är 32,23 % (32,27 % år 2021). Dorotea har den högsta totala skattesatsen med 35,15 % (35,15 %) medan Österåker har landets lägsta skatt, 28,98 % (28,98 %).

Skattesats till kommun

Skattesats i procent	2022	2021	2020	2019	2018
Hela riket	20,67	20,67	20,72	20,70	20,74
Norrbottens län	22,57	22,57	22,57	22,57	22,57
Arjeplog	23,50	23,50	23,50	23,50	23,50
Arvidsjaur	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Boden	22,60	22,60	22,60	22,60	22,60
Gällivare	22,55	22,55	22,55	22,55	22,55

Skattesats i procent	2022	2021	2020	2019	2018
Haparanda	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50
Jokkmokk	22,95	22,95	22,95	22,95	22,95
Kalix	22,55	22,55	22,55	22,55	22,55
Kiruna	23,05	23,05	23,05	23,05	23,05
Luleå	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50
Pajala	23,40	23,40	23,50	23,50	23,50
Piteå	22,25	22,25	22,25	22,25	22,25
Älvsbyn	22,45	22,45	22,45	22,45	22,45
Överkalix	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Övertorneå	21,75	21,75	21,75	21,75	21,75

Källa: scb.se

Utveckling skatteunderlag

I cirkulär 23:07 bedömer SKR att det underliggande skatteunderlaget ökade med 5,9 % under år 2022. Efter pandemin sågs en återhämtning under år 2021 med en ökning av skatteunderlaget med 5,3 % enligt uppgifter från Skatteverket/SKR (Cirkulär 22:54) och år 2022 var tillväxten därmed fortsatt stark. Under andra halvåret 2022 bromsade ekonomin in, vilket även märktes genom att lönesumman bromsade in de sista månaderna 2022. De höjda garantipensionerna från och med augusti 2022 var en balanserande faktor.

År 2023 minskar ökningstakten av skatteunderlaget och blir lägre än genomsnittet de tio senaste åren. Såsom inledningen visar minskar skatteunderlaget realt utifrån att kommunens köpkraft urholkas med den kraftigt stigande inflationen.

Befolkning

För kommunens ekonomi har befolkningsutvecklingen en avgörande betydelse. Kommunens skatteintäkter och statsbidrag bygger i hög grad på hur stor befolkningen i kommunen är. Från 1980 har kommunen haft en vikande befolkningsutveckling. Invånarantalet var vid årsskiftet 15 729 personer. Det är 39 färre invånare än föregående år.

Födelsenettet har sedan babyboomen under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet haft en negativ utveckling medan flyttnettot fram till och med år 2017 varit positivt. Åren 2018 och 2019 har det varit negativt för att återigen vända till ett positivt flyttnetto de tre senaste åren. Det har ökat i positiv riktning för varje år och år 2022 nåddes nästan fullmäktiges mål om ett positivt flyttnetto på +75 då det landade på +74.

Under året flyttade 659 (673) personer till Kalix och antalet utflyttade uppgick till 586 (669). Flyttnettot har förbättrats under året utifrån en lägre utflyttning än tidigare år. Flyttströmmarna ser olika ut i olika ålderskategorier men år 2022 avviker också i det avseendet, se nedan tabell samt kommentar.

Under år 2022 föddes 127 barn vilket är 8 färre än under 2021. Under året avled 246 (229) personer.

Befolkning åren 1970 - 2020

År	2020	2015	2010	2005	2000	1990	1980	1970
Befolkning	15 812	16 248	16 740	17 483	17 995	19 241	19 599	18 199

Åldersstruktur

Ålder	2022	2021	2020	2019	2018
0–9	1 457	1 459	1 438	1 431	1 440
10–19	1 601	1 581	1 613	1 629	1 684
20–29	1 434	1 483	1 508	1 556	1 646
30–39	1 690	1 650	1 614	1 555	1 499
40–49	1 626	1 667	1 671	1 734	1 802
50–59	2 200	2 196	2 226	2 246	2 266
60–69	2 250	2 239	2 262	2 272	2 328
70–79	2 149	2 161	2 196	2 222	2 183
80-	1 322	1 332	1 284	1 241	1 210
Totalt	15 729	15 768	15 812	15 886	16 058

Befolkningsförändringar

	2022	2021	2020	2019	2018
Antal födda	127	135	147	141	132
Antal döda	246	229	226	206	235
Födelseöverskott	-119	-94	-79	-65	-103
Antal inflyttade	659	673	611	581	619
Antal utflyttade	586	639	609	692	629
Flyttningsnetto	73	34	2	-111	-10
Justering	7	16	3	4	2
Befolkningsförändring	-39	-44	-74	-172	-111

Flyttningsnetto

	2022	2021	2020	2019	2018
0 - 9 år	7	20	28	-9	+12
10 - 24 år	3	-24	-61	-69	-39
25 - 64 år	71	41	53	-20	+57
65 - 69 år	-3	6	-1	5	-10
70 år och uppåt	-5	-9	-17	-18	-8
Totalt	73	34	2	-111	-10

År 2022 har det största antalet inflyttade (+71) i arbetsför ålder under åren 2018–2022 i ovan tabell. Anmärkningsvärt är att flyttnettot bland ungdomar 10–24 år är positivt (+3). Ålderskategorin 15–24 år drar vanligtvis ner nettot mer än vad det gjorde år 2022 med -9, förra året minskade gruppen med -32 invånare. Detta är en ålderskategori som ofta flyttar till andra orter på grund av studier och till viss del jobb efter avslutad gymnasieutbildning.

1.2.3.1 Riskbedömning

Verksamhetsrisker

Det finns en stor utmaning i att kommunen tappar invånare, skatteintäkterna minskar genom detta såväl som genom den nu pågående konjunkturnedgången och realt på grund av inflationen. Samtidigt är beslut fattade om tre stora renoveringar/nybyggnationer i kommunen, varav två är påbörjade/pågående. En större andel av kommunens intäkter kommer att åtgå till fastigheter och materiella anläggningstillgångar samt räntekostnader och mindre utrymme finns därmed till personalkostnader och andra omkostnader. För att undvika detta behöver motsvarande effektiviseringar hittas genom exempelvis minskat och/eller effektivare nyttjande av andra lokaler i kommunen. Detta kommer att kräva tydliga analyser från förvaltningarna för att ge bra underlag till kommande svåra politiska prioriteringar.

En av kommunens viktigaste uppgifter och samtidigt största risk är att lyckas säkerställa kompetensförsörjningen i framtiden. Socialnämndens och Utbildningsnämndens verksamheter är än så länge värst drabbade gällande att inte kunna anställa medarbetare.

Kompetensförsörjningen

Den största utmaningen Socialnämnden står inför är kompetensförsörjningen och bristen på medarbetare inom de flesta områdena. Verksamheterna har idag inte full bemanning inom äldreomsorgen, hälso- och sjukvården samt individ- och familjeomsorgen, IFO, och mycket få eller inga sökanden på en del tjänster. Om kommunen inte klarar av att bemanna i den nivå som krävs kan brukar- och patientsäkerheten riskeras, vilket kan få allvarliga konsekvenser för de som verksamheten är till för, en än mer ansträngd arbetsmiljö för chefer, ledare och medarbetare samt att risker för till exempel viten av både IVO och arbetsmiljöverket ökar.

Rekryteringssvårigheterna av socionomer till barn och unga inom IFO har förvärrats. Periodvis finns ingen sökande till utannonserade tjänster. Det är en utmaning socialförvaltningen arbetat med i många år och arbetet fortsätter. För att klara de lagstiftade utredningstiderna anlitas inhyrd personal periodvis.

I kompetensförsörjningskartläggningar har Utbildningsnämnden identifierat behov av specialpedagoger, att vidareutbilda förskollärare som undervisar i förskoleklass till att bli behöriga att undervisa i 10-årig grundskola, lärare ma/no åk 7–9 samt fritidspedagoger. Förvaltningen vidtar åtgärder utifrån denna kartläggning i den

utsträckning som är möjlig.

Under rubriken Hållbarhet nedan berörs kollektivtrafikens roll för attraktiviteten och därmed kompetensförsörjningen i Norrbotten och Kalix.

Prisökningarna

Inflationen drabbar samtliga verksamheter genom prisökningar, men även befaras den orsaka ökade behov bland annat inom individ- och familjeomsorgen.

Pensionskostnaderna ökar markant i kommunerna åren 2023–2024. Nuvarande prognoser innebär en tro på nedgång av inflationen inför år 2025 och därmed en återgång till tidigare mer normala kostnadsnivåer och andel av kommunernas budget. Det finns dock en reell risk att verkligheten inte sammanfaller med prognosen.

Försörjningsstödet går med ett underskott, vilket det gjort under flera år. Verksamheten har arbetat intensivt för att fler ska gå till egen försörjning, år 2022 52 stycken, och att antalet ärenden inom försörjningsstödet ska minska. 2023 höjs dock riksnormen med 8,6 procent, vilket ökar kostnaderna för försörjningsstödet med ca 1,5 miljoner i Kalix kommun. Historiskt har hög inflation också medfört att fler har behov av försörjningsstöd, vilket ses som en risk framöver.

Utbildningsnämnden beskriver att ökningarna av energi- och råvarupriser påverkar främst skolskjutskostnader och gymnasiets verksamhetskostnader men även noteras det att läroböcker har blivit dyrare.

Kommunen har idag ett fyraårigt elavtal med en portföljförvaltare som pris-säkrar vår el-portfölj via Nordpool/Nasdaq på en femårig horisont. Avtalet löper ut vid årsskiftet 2024/2025 och el-portföljen tas då över av part efter ny upphandling. Det vill säga inga stora variationer sker med avtal som löper ut. El köps till så kallat spotpris på Nordpool/Nasdaq och avräknas mot de finansiella säkringarna. Därefter fastställs det slutliga "rena elpriset" exkl. moms, nätavgifter och skatter. Årsmedlet för 2022 uppgick till ca 25 öre per kWh. Den totala elförbrukningen för 2022 uppgick till ca 19,8 GWh (19 800 000 kWh). Prognosen för de kommande åren är: 16 öre/kWh år 2023, 18 öre/kWh år 2024, 26 öre/kWh år 2025 och 44 öre/kWh år 2026. Kommunen är därmed hittills och de närmsta åren inte drabbade av stora prisökningar gällande konsumtionen av el.

En kraftig ökning av fjärrvärmepriiserna med 14 % år 2023 (ca 1,1 mnkr dyrare totalkostnad för Kalix kommun) påverkar de kommunala fastigheterna och en analys behöver göras över alternativa lösningar. Priserna för pellets har också ökat, ingångna avtal medger prisjusteringar med nästan 50 % år 2023 jämfört med 2022. Pris per färdig kWh var 49 öre år 2022 och för 2023 är priset 73 öre.

Kostorganisationen har ett större minus år 2022 främst på grund av dyrare inköp av livsmedel. Inför år 2023 höjs kostpriset till köpande verksamheter med ca 10 % för att täcka de ökande priserna.

Prisökningarna gällande byggmaterial har varit stora under år 2022, men sågs mattas av under hösten och vintern även om det ligger på en fortsatt hög nivå. Kommunen har stora pågående och kommande byggnationer.

Hållbarhet

En utmaning är kunskapsbrist gällande hållbarhetens samtliga tre dimensioner ekonomi, ekologi och det sociala. För att effektivisera hållbarhetsarbetet inom respektive verksamhet behöver personal i kommunen utbildas för att skapa kunskap och medvetenhet för området. Hållbarhetsarbetet knyts till Agenda 2030. Riskerna med att misslyckas med implementering av hållbara arbetssätt är fördyrade kostnader och sämre social utveckling samt att kommunen inte bidrar till övriga målsättningar inom Agenda 2030.

Fastighetsavdelningens arbete har under lång tid syftat till att minska negativ miljöpåverkan. Mer än 95 procent av den energi som Kalix kommun köper in är förnyelsebar. Den lilla del som är fossila bränslen i form av eldningsolja används endast som stöduppvärmning vid extremkyla vilket sker så sällan att det inte är effektivt att konvertera de delarna. För de kommande åren kommer fokus fortsatt att ligga på solceller, energibrunnar, elfordon och smarta styrsystem. Senast ut har Björknäs ridhus varit och nu närmast planeras energilösningar för det nya SÄBO som ska byggas. I befintligt bestånd är smarta styrsystem något att satsa på tillsammans med bland annat solceller och annan teknikupptradering. Gällande solceller är tak som ska skottas och fasaders konstruktioner en utmaning. Då kan solceller med markmontage vara ett alternativ. Framöver behöver fler energieffektiviseringsåtgärder genomföras för att ytterligare minska energiförbrukningen.

Kommunens fordonspolicy styr mot 0 % fossildrivna fordon år 2030, vilken är på god väg att implementeras genom upphandlade elfordon. Risken i det sammanhanget är att laddinfrastruktur inte kan byggas i tillräckligt snabb takt utifrån leveranstider med mera samt att tillgången på el inte förblir stabil framåt.

I grundskolan har behovet av den behovsbedömda resursen som använts för att möta de utmaningar skolorna

ställs inför i form av ökad grad av s.k. hemmasittare och ett sämre mående i kombination med ökat socialt stöd hos elever ökat under 2022. Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av den behovsbedömda resursen. Budget, även delvis finansierade av riktade statsbidrag, prognostiseras inte att räcka år 2023 och framåt.

Demografin påverkar Socialförvaltningen, under de kommande årtiondena blir det fler äldre än idag. Prognosen pekar på att den största ökningen är fram till 2030. Förvaltningen har sökt och erhållit statsbidrag som gett större förutsättningar att arbeta med utveckling inom bland annat äldreomsorgen. Dessa medel kommer att avslutas eller minskas kraftigt till 2024 vilket kan innebära avveckling av satsningar och en inbromsad utveckling.

Kommunen har stora utmaningar av socioekonomisk karaktär. Psykisk ohälsa ökar oavsett ålder, unga vuxna med samtida sjuklighet ökar, en komplexitet avseende psykisk sjukdom i kombination med missbruk eller beroende av alkohol och narkotika. Antalet ärenden inom Individ- och familjeomsorgen där det förekommer våld fortsätter att ligga på en hög nivå och i stor del av anmälningarna är orsaken våld. Inom barn och unga ses en ökad mängd komplexa ärenden främst barn och unga med psykisk ohälsa och NPF-diagnoser. Det är svårt att hitta rätt stöd och behandling och se ett resultat när barn/unga inte blir utredda av professionen inom regionen.

Antal våldsrelaterade ärenden var år:

- 2019: 15 ärenden
- 2020: 28 ärenden
- 2021: 39 ärenden
- 2022-01-01–2022-12-13: en ökning till 44 ärenden

Det är bekymrande att det har skett en ökning med mer än det dubbla inom kort tid.

Socialtjänstens arbete med våldsutsatta har varit kraftigt underfinansierat från statens sida under lång tid. När kraven på stöd till våldsutsatta skärptes i socialtjänstlagen 2007 tillfördes inga ökade resurser. Skärpta lagkrav utan statlig finansiering är ett av skälen till den ökande arbetsbelastningen i socialtjänsten, och ett viktigt skäl till att kommunernas individ- och familjeomsorg går med underskott år efter år.

Samhällsbyggnadsnämnden ser ett behov av strategiska förvärv av fastigheter och markområden för framtida etableringar av bostäder, industriområden etc. vilket också pågår. Inom VA har en VA-plan antagits. Behov finns för en investeringsram på ca 40 mnkr årligen för perioden 2024–2026, vilket är en dubbelt så hög nivå än den investeringstakt kommunen haft tidigare år. Detta innebär potentiellt dyrare taxa för kommunens medborgare utifrån att avskrivnings- och räntekostnader ökar med en snabbare investeringstakt. Investeringsmedel för vägar beräknas behöva tillföras 20 mnkr per år under en tioårsperiod för att åtgärda vägar och gator enligt reviderad plan. En ny gatuunderhållsplan är under framtagande för att fastställas under 2023. Även detta behov är större än den investeringsbudget som åsatts vägar i kommunens investeringsbudget tidigare år. För att kunna ha en självfinansiering av den här typen av investeringar behöver annat bortprioriteras.

Lokaltrafiken kommer att ses över inför ny upphandling, där alternativa drivmedel som ex. vätgas utreds. Kostnaderna för lokaltrafiken ökar om fler närliggande byar som exempelvis Bredviken, Risön, Karlsborg, Gammalgården m.fl. ska få tillgång till utökade turer och ges möjlighet till arbetspendling. Kollektivtrafiken i Norrbotten genomgår en översyn där en framtida kollektivtrafikkarta tas fram under ledning av Regionala Kollektivtrafikmyndigheten (RKM). Kostnader för regionaltrafik har redan stigit. Prognosen framåt är osäker och tendensen är att kostnaden årligen stiger. Kollektivtrafiken är en av de stora framtidsfrågorna i regionen för att möta upp till den kompetensförsörjning som behövs i regionen.

Fastighetsavdelningen arbetar för att säkerställa underhållsbehovet av kommunala lokaler. Den centrala lokalgruppen sammanställer behovet av lokaler och ev. anpassningar för en ännu effektivare lokalförsörjning.

Inom arbetet med krisberedskap och civilt försvar kommer mest troligt nya överenskommelser varje år ett tag framöver med anledning av det oroliga omvärldsläget. Statsbudgeten visar att ersättningsnivåerna med största sannolikhet kommer att ligga kvar på samma nivå som tidigare även framöver åren 2024 och 2025. Slutsats är att det inte kommer att göras någon ambitionsökning inom området de närmsta åren och att regeringen väljer att prioritera de statliga myndigheterna och de civilområdesansvariga Länsstyrelserna i sina satsningar inom området.

Administrativt arbete i kommunen präglas av skärpta lagar, praxis och krav på förfinade uppföljningar. En del av lösningen gällande den resurs- och tidsbrist detta föder torde vara att effektivisera återkommande, enklare arbetsuppgifter med hjälp av digitala verktyg. Systemleverantörerna som kommunerna har att tillgå gällande exempelvis ekonomisystem ligger inte i framkant. Generellt är systemen gamla i grunden vilket innebär en stor utmaning när lösningen borde finnas i digitaliserade och utvecklade verksamhetssystem.

Fritids- och kulturnämnden lyfter att det osäkra samhällsläget påverkar kommuninvånarnas livssituation negativt. Nu är det mycket viktigt att locka tillbaka barn och ungdomar som slutat med någon aktivitet efter pandemin, eller

att locka in dem som aldrig tidigare upplevt glädjen och samhörigheten som finns att få för den som kliver in i gemenskapen i en kultur- eller idrottsförening. En aktiv och meningsfull fritid med kulturaktiviteter, idrott och motion har positiva effekter för både individ och folkhälsa och är en investering för att bygga ett hållbart samhälle. Att utöva ett fritidsintresse och delta i ett sammanhang tillsammans med andra kan vara kompenserande, bekräftande eller reparerande och fungera som en viktig motvikt till en i övrigt mindre tillfredsställande tillvaro i arbete, familj, skola eller i det ensamma hemmet. Under uppväxtåren kan aktiviteter på fritiden ge glädje och struktur i vardagen och vara en viktig del för att utveckla identitet, självkänsla och social kompetens. För äldre ger det förutom hälsovinster en möjlighet att leva ett självständigt liv. Dock är inte tillgången till en aktiv och meningsfull fritid jämlik, den är kopplad till vilken privatekonomi individen eller familjen har, hur tillgängligt samhället är, tillgång till kollektivtrafik, fördelning av resurser mellan kvinnor och män, rädsla för att bli dåligt bemött – bemötande och trygghet, brist på socialt stöd inför och i samband med aktiviteter och brist på tid, ork eller att aktiviteten är för svår.

Kärvare ekonomi i kommunerna och nedskärningar i statliga anslag kommer att ställa större krav på den kommunala organisationen då förväntningar och krav på service från allmänheten är oförändrad eller ökande. Kravet på kommunen är stort vilket medför generellt större behov av service. Att säkerställa likvärdig tillgång på kultur- och fritidsaktiviteter kommer att bli allt viktigare då många redan idag exempelvis saknar ekonomiska möjligheter för att delta i kultur- och fritidsaktiviteter.

Övergripande om finansiella risker

Finanspolicyn (KF 2022-04-11 § 59) utgör ett övergripande ramverk som reglerar och styr Kalix kommuns finansverksamhet. Här finns beskrivet hur de olika riskerna kopplade till finansiering; ränterisk, refinansieringsrisk, valutarisk samt godkända motparter såväl vid upplåning såsom placering av överskottslikviditet ska godkännas och hanteras av Kalix kommun. Policyn utgår från kommunallagens 2 § 11 kapitel som anger att kommunen ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. 3 § bestämmer vidare att kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen och 4 § fastställer att kommunfullmäktige utöver § 3 ska besluta om riktlinjer för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelserna. I riktlinjerna ska det anges hur medlen ska förvaltas. Tillåten risk vid placering av medlen ska då fastställas. Det ska också anges hur uppföljning och kontroll av förvaltningen ska ske.

Risken för att räntekostnaderna gällande kommunens långfristiga lån ska öka är under år 2022 inte längre en risk utan ett nuläge. Ränteläget har varit lågt under en lång tid men under år 2022 tvingades centralbanken till flera kraftiga höjningar av styrräntan utifrån den snabbt stigande inflationen. År 2021 hade kommunen en genomsnittsränta på 0,47 % och år 2022 är den 0,50 %. Redan i början på år 2023 omsattes ytterligare ett lån vilket innebär att snitträntan ökar och för de senaste tolv månaderna är den i början på mars 2023 0,63 % på kommunens utestående skuld 360,5 mnkr. Förfallostrukturen på kommunens lån bestäms av finanspolicyn för att minska refinansierings- och ränterisk. Maximalt får 50 % av låneportföljen förfalla inom 1 år och den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen får inte understiga 1 år och inte överstiga 3 år. Samhällsekonomiska prognoser förespår att en sänkning av räntorna kommer att ses under år 2024, men dock inte till tidigare låga nivåer så kommunens snittränta kommer att öka i takt med att nuvarande lån förfaller.

Gällande kommunens finansiella tillgångar, placeringen av framtida pensionsmedel, så följer placeringarna kommunens policy och riktlinje på området vilken tillåter en exponering mot aktiemarknaden. Normalfördelningen är 40 % mot aktier och 60 % placerade i räntebärande instrument. Här finns en risk för nedgång av värdet på grund av volatilitet på aktiemarknaden. Covidkrisens utbrott i början på år 2020 påverkade finansmarknaden väldigt starkt och värdet på placeringarna gick ner med 14 %, en nedgång som dock återhämtade sig redan under sommaren. År 2021 hade sedan börserna en kraftig uppgång för att redan i början på år 2022 återigen vända neråt och när Ukraina invaderades dök den ytterligare. Per 31 augusti hade värdet sjunkit från årsskiftet med 7,5 mnkr till 53,4 mnkr. Vid årsskiftet var värdet 53,6 mnkr så nedgången bestod året ut och påverkade kommunens resultat negativt. Per 28 februari 2023 har marknadsvärdet ökat något till 54,9 mnkr. Det är alltid en påtaglig risk när exponering mot aktiemarknaden sker och med den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning från och med år 2019 så påverkar såväl värdenedgångar som värdeuppgångar kommunens resultaträkning även som realiserade förluster eller vinster. I kommunens balanskravsutredning exkluderas dock dessa vilket innebär att ett negativt resultat på grund av en nedgång på aktiemarknaden normalt inte behöver återställas inom tre år.

1.2.3.1.1 Borgensåtaganden

Kommunens totala engagemang i borgensåtaganden uppgår per 2022-12-31 till 812,9 mnkr (820,6 mnkr) vilket är en minskning med 7,7 mnkr jämfört med föregående år. De kommunala bolagen har förändrat sina lånestockar på följande sätt; Kalix Industrihotell AB har amorterat på sina lån med 7,6 mnkr och Brandstationen Kalix 21:1 AB har

utökat sina lån med 1,1 mnkr. Stiftelsen Kalixbo samt Kalix Nya Centrum KB har oförändrad lånevolym. Bostadsrättsföreningarna har sammanlagt minskat de lån kommunen borgar för med 0,9 mnkr och det totala åtagandet till de fyra föreningarna uppgår till 44,0 mnkr vid årsskiftet. Kommunen borgar till ett privat bolag kopplat till bostadsbyggande, Fastighets AB NIVI, och det lånet har minskat med 0,2 mnkr under året till 6,9 mnkr vid årsskiftet. Av de totala borgensåtagandena avser 0,2 mnkr (0,3 mnkr) åtaganden för egna hem. Det är en minskning av riskexponeringen till privatpersoner sedan föregående år med 93 tkr. Det kommunala förlustansvaret utgör 40 procent av de beviljade krediterna för egna hem.

Kommunfullmäktige har beslutat om en borgenspolicy, förutom den mer övergripande finanspolicyn, där det framgår vilka förutsättningar som ska uppfyllas för att en kommunal borgen ska beviljas. Det är också kommunfullmäktige som fattar dessa beslut.

Tillsammans med pensionsförpliktelser intjänade före 1998 uppgår kommunens samlade ansvarsförbindelser till 1 196,3 mnkr (1 229,4 mnkr). Pensionsförpliktelserna som inte upptagits i balansräkningen uppgår till 383,4 mnkr inklusive löneskatt. Motsvarande förpliktelse för 2021 var 408,8 mnkr. Minskningen beror främst på att pensioner betalats ut.

Riskbedömning

Ett kommunalt borgensåtagande är ett stöd från kommunen som syftar till att stödja en icke kommunal verksamhet. Ett sådant borgensåtagande är inte någon obligatorisk eller tvingande verksamhet för kommunen. Ibland blir kommunen efterfrågad som säkerställare på grund av sin breda förankring i samhällsekonomin. Stöd i form av borgen får endast ges för sådan verksamhet som kommunen kompetensenligt skulle kunna bedriva i egen regi. Kommunal borgen ska emellertid tillämpas restriktivt, ett borgensåtagande innebär alltid ett risktagande. Kommunens beslut att ingå ett borgensåtagande ska alltid föregås av en noggrann analys/bedömning av den risk som borgensåtagandet medför för kommunen.

Vid tecknande av kommunal borgen bör kommunen, om möjligt, kräva säkerhet från låntagaren/gäldenären för hela eller delar av borgensåtagandet.

Stora borgensåtaganden betyder en viss finansiell risk. Kalix kommun har infriat borgensåtaganden tidigare år, senast i oktober år 2018 när kommunen infriade borgensåtagandet på 14,7 mnkr till Kalix Golf AB i samband med bolagets konkurs.

Borgensåtagandena till de kommunägda bolagen Kalix Industrihotell AB (KIAB), Stiftelsen Kalixbostäder (KalixBo), Kalix Nya Centrum KB (KNC) och Brandstationen Kalix 21:1 AB (BKAB) uppgår till 761,8 mnkr (768,3 mnkr). Det innebär att 93,7 % av borgensåtagandena är säkerheter för lån i kommunens egna bolag. Borgensåtagandet till KIAB uppgår till 147,6 mnkr, till KalixBo med 464,0 mnkr och till KNC med 142,1 mnkr. Borgensåtagandena till de egna bolagen har minskat med 6,5 mnkr. KNC har en hög skuldsättning och finansiella poster påverkar bolagets resultat negativt. Då bolagets långfristiga lånevolym är oförändrad sedan år 2015 och riskerar att så förbli i ett längre perspektiv, utan särskilda åtgärder, så utgör detta en stor belastning på bolaget och än mer i den nu rådande räntemiljön.

När kommunen går i borgen för de lån ett bolag har får bolaget en ekonomisk fördel i förhållande till motsvarande bolag utan kommunal borgen. För att kompensera – och säkra neutrala konkurrensförhållanden – ska kommunen ta ut en borgensavgift, som motsvarar denna fördel. Detta innebär, enligt konkurrens- och EU:s statsstödsregler samt allbolagen, att avgiften ska vara marknadsmässig. Ett annat skäl till en marknadsmässig borgensavgift, men att avgiften inte heller får vara för hög, är att det inte får ske otillåten värdeöverföring mellan bolaget och kommunen. Fullmäktige i Kalix ändrade i februari 2023 de tidigare borgensbesluten som utgick från den rådande finanspolicyn vid tiden för besluten som stipulerade 0,15 % i borgensavgift till att från och med år 2023 utgå ifrån lagstiftningen. Detta innebär ökning av borgensavgiften till de kommunala bolagen och stiftelsen beräknade till ca 0,63–0,37 %. Detta utgör en ytterligare belastning på bolagen kopplade till deras lånestock.

1.2.3.1.2 Valutarisk

Med valutarisk avses risken att valutakursförändringar påverkar koncernens resultat och/eller kassaflöden på ett negativt sätt. Risken uppstår vid upplåning eller placering i utländsk valuta. Valutamarknaden har många aktörer, valutaaffärerna har låga transaktionskostnader och prisinformationen är ögonblicklig. I och med att priset på en marknad bestäms av utbud och efterfrågan är det svårt att förutse åt vilket håll priset förändras. Teoretiskt är det alltid lika stor chans att en rörlig växelkurs går upp som ned.

Lån upptas i svenska kronor i kommunkoncernen. År 2018 exponerades kommunen ändå för en betydande valutakursrisk, då Kalix Golf AB fortfarande hade sina lån i japanska YEN, genom det borgensåtagandet Kalix

kommun hade gentemot bolaget. Under 2018, fram till att borgensåtagandet infriades per 2018-10-31 på grund av Kalix Golf ABs konkurs, så ökade borgensåtagandet med 1,6 mnkr på grund av växelkursförändringar.

1.2.3.2 Näringsliv och arbetsmarknad

Näringslivet i Kalix är differentierat och liknar på många sätt den moderna storstaden med en relativt jämn fördelning mellan tillverkande företag, företagsstödjande tjänster och ortstjänster. Till ortstjänster räknas bland annat detaljhandel och besöksnäring. Näringslivet är i tillväxt och Region Norrbotten beviljade drygt sju miljoner kronor i investeringsstöd till företag i Kalix under 2022. Detta speglas även i andra sammanhang där enskilda Kalixföretag hävdar sig väl i olika jämförelser. Antalet aktiva aktieföretag har de senaste fem åren ökat med cirka 19 procent. Antalet nyregistrerade aktieföretag under 2022 var 40. Det fanns totalt 631 aktieföretag i Kalix kommun 2022. Tillväxten i näringslivet sker med en relativt jämn fördelning mellan branscherna och bidrar till en differentierad arbetsmarknad som efterfrågar alla typer av kompetenser på alla nivåer. Sammantaget bidrar detta till kommunens stora attraktivitet som boendeort.

Olika branschbalans, fördelning av sysselsättningen

Branschbalans

Totalt samt i nystartade företag (0-3 år)

Källa: Bisnode 2021

Största privata arbetsgivare

Verksamhet	Antal anställda
Partbyggen i Kalix AB	437 anställda
Kalix Tele 24 AB	127 anställda
Byggmästare S.A. Englund Aktieföretag	86 anställda

(Källa: Bisnis Analys)

Arbetsmarknad Norrbotten

Den öppna arbetslösheten i Norrbotten som andel av den registerbaserade arbetskraften i åldern 16–64 år, uppgick 2022 till 2,2% (2,6%), 2 587 personer vid årets slut, vilket är en minskning med 0,4% sedan förra årsskiftet. Andelen öppet arbetslösa i riket som helhet uppgår till 3,1% (3,5%), vilket innebär att andelen öppet arbetslösa i Norrbotten är lägre än riket. Det är fler män än kvinnor som är arbetslösa i Norrbotten, både till antal och som andel av den registerbaserade arbetskraften per kön. Förhållandet är detsamma för riket.

I december 2022 uppgick antalet personer i olika program med aktivitetsstöd i Norrbotten till 2 962 personer vilket motsvarar 2,5% av den registerbaserade arbetskraften. Motsvarande siffra för riket 3,6%.

Lägst öppen arbetslöshet i länet har Gällivare med 1,2% (1,5%), följt av Kiruna som har 1,5% (1,6%). Högst öppen arbetslöshet har Haparanda med 3,6% (4,2%) och därefter Övertorneå med 3,3% (3,6%).

Arbetsmarknad Kalix

Andel öppet arbetslösa, som andel av den registerbaserade arbetskraften 16–64 år i Kalix, per december 2022 var 2,7% vilket kan jämföras med 2,9% för år 2021. Antalet öppet arbetslösa i Kalix var 193 personer, 63 kvinnor och 130 män, vilket är 22 personer färre än samma period föregående år.

Under året minskade antalet personer som deltog i program med 52 personer och uppgick i december 2022 till 177 personer. Av dessa var 72 kvinnor och 105 män.

Den öppna arbetslösheten i Kalix, 2,7%, ligger högre än Norrbotten som har 2,2% men under genomsnittet för riket som har 3,1%.

Arbetslösheten inklusive åtgärder i Kalix, 5,1%, ligger över länsgenomsnittet 4,6% och under riksgenomsnittet 6,6%. Samtliga kommuner i Norrbottens län har lägre arbetslöshet än riket, förutom Haparanda som på 8,4% ligger högre.

Öppet arbetslösa 2013 - 2022 i åldern 16–64

Belopp i procent, %	Kalix	Sverige
2022	2,7	3,1
2021	2,9	3,5
2020	4,2	4,6
2019	4,6	3,7
2018	2,9	3,8
2017	3,1	4,0
2016	3,7	4,0
2015	3,7	4,1
2014	3,4	4,3
2013	4,5	4,5

Ungdomsarbetslöshet i Kalix

Antal öppet arbetslösa ungdomar i Kalix, 18–24 år, minskade under året med 5 personer och uppgick i december 2022 till 23 personer. Detta motsvarar 3,4% (3,8%) av åldersgruppen. I Norrbotten är motsvarande siffra 2,6% (3,0%) medan den för riket uppgår till 3,8% (3,5%). Högst andel arbetslösa ungdomar bland de norrbottenska kommunerna har Haparanda med 3,7% (4,1%).

Arbetsökande ungdomar i programåtgärder i Kalix minskade i antal med 5 till 33 personer och uppgick därmed till 4,8% (5,1%) av den registerbaserade arbetskraften. Haparanda har högsta andelen ungdomar i programåtgärder i länet med 7,5% (8%).

Antal arbetslösa ungdomar i Kalix inklusive de som finns i åtgärdsprogram med aktivitetsstöd uppgick till 56 personer i december 2022, vilket är 10 ungdomar färre än under år 2021.

In- och utpendling

Enligt den senaste statistiken som avser 2021 pendlade 709 personer in till kommunen för att arbeta vilket skall jämföras med 682 personer året innan. 1 355 personer reste ut till en annan kommun för att arbeta (1 249 året innan). Av de som pendlar in till kommunen är 427 män och 282 kvinnor medan 919 av utpendlarna är män och 436 kvinnor.

1.2.3.3 Folkhälsa

Begreppet folkhälsa omfattar alla människor i Kalix kommun. Innebörden är att alla ska ha goda förutsättningar att vara friska och må bra. Det avser inte bara den fysiska hälsan, utan även psykisk och social hälsa. Att få möjlighet att uppnå och bibehålla en god hälsa är en mänsklig rättighet. Det systematiska folkhälsoarbetet är viktigt för att förbättra folkhälsan i kommunen. Att en politisk vilja finns för att arbeta systematiskt, att kunskap finns om vilka miljöer och faktorer som påverkar befolkningens hälsa. Att beslut om och att man använder metoder utifrån känd kunskap. Att kunskap finns om hur befolkningen ser ut och kompenseras för ojämlika förutsättningar för god hälsa. Hälsans bestämningsfaktorer är många – kön, arv, ålder, sociala nätverk, inflytande, barns vuxenkontakt, relationer, socialt stöd, levnadsvanor, levnads och arbetsvillkor, natur, miljö, ekonomi, kultur, mm.

Hälsoutmaningar i Kalix kommun är bland annat högt blodtryck, hjärt- och kärlsjukdomar, övervikt, fetma och låg fysisk aktivitet bland vuxna. Positivt för Kalix kommun är bland annat tryggt att gå ut själv, mindre vanligt med våldsbrott, lägre alkoholriskbruk än riket, bättre fysiskt välbefinnande, färre som har provat röka cigaretter bland unga och hög andel i årskurs 9 som klarar kunskapsproven. Att jobba för att en god och jämlik hälsa skapas i och av kommunen är viktigt.

Kalix kommun har goda förutsättningar för en god hälsa då kommunen har blivit årets friluftskommun i Norrbotten vid flera tillfällen. Det finns även ett starkt föreningsliv som är tillitsskapande och ökar delaktigheten i samhället. Det bedrivs ett aktivt folkhälsoarbete med fokus på riskfaktorer och friskmiljöer inom förvaltningar och politikerområden. Kommunen arbetar med ett gemensamt folkhälsoråd, tillsammans med kommunerna i Östra Norrbotten. Folkhälsoarbete utgår från kommunens förutsättningar, behov och ekonomi. En god folkhälsa i Kalix kommun innebär inte enbart att kommuninnevärnarnas hälsa är så god som möjligt, utan även att de förebyggande friskvårdsinsatserna blir rättvist och jämlikt fördelade. Regelbunden fysisk aktivitet bidrar till förbättrat välbefinnande och ökad möjlighet att kunna bevara funktionsförmågorna när vi blir äldre. Det ger skydd mot många av våra vanligaste sjukdomar och bidrar till att undvika övervikt och fetma.

Fritid- och kulturnämnden

FoK (Fritid- och kulturnämnden/-förvaltningen) bedriver en verksamhet som bidrar till att höja kommunens attraktionskraft, ge ökad livskvalité, utveckla kreativitet, integration och samhällsengagemang. Uppdraget är att öka Kalix kommuns attraktivitet genom att erbjuda förutsättningar för ett rikt kultur-, fritids- och idrottsliv. Detta i sin tur bidrar till utveckling och tillväxt. FoK ska stärka Kalix kommuns identitet som en kultur-, fritids och idrottskommun. Därmed attraheras boende, inflyttare och besökare. FoK har blivit en konkurrensfaktor när människor väljer var man vill bosätta sig. Människors krav på utbud av spännande fritid och kultur kommer att öka. Mångfald och mångkulturen är viktig för utveckling av både fritid, kultur, och det civila samhället.

FoK är pådrivare och samordnare för kommunens folkhälsoarbete och arbetar ständigt med att öka tillgängligheten för fritid och kultur. Särskilt barn- och ungdomsfrågorna lyfts och gör barns och ungas livsvillkor till en prioriterad fråga i Kalix. Genom att samverka internt och externt nås målet att alla barn och unga ska kunna växa till hela människor. Människor i arbetsför ålder behåller eller förbättrar sin hälsa. Viktigt att ha en god hälsa långt in i ålderdomen. Ett helhetsperspektiv ska finnas med vad gäller ålder, kön, nationalitet mm.

Allmänna friskvårdssatsningar sker i olika former inom kultur, fritid, idrott och friluftsliv. Förebyggande insatser är väl så viktiga. Det är minst lika viktigt att se till att vi inte blir sjuka som att få bra behandling när vi drabbas. I Kalix kommun finns ett rikt utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter, upplevelser och rekreation under alla årstider. Friluftsliv, rekreation och folkhälsa går hand i hand. Kalix kommun är ännu en gång årets friluftskommun i Norrbotten, tvåa i landet. Ett bra rörligt friluftsliv bidrar i allra högsta grad till folkhälsan. För att stärka människors fritids- och kulturaktiviteter samverkar Fritid och kultur med kommunens andra förvaltningar, ideella föreningar, organisationer, entreprenörer och privatpersoner. Något som verkligen stärker folkhälsan är kommunens preventiva arbete för en drogfri framtid. FoK är en part i Kalix kommuns Brottsförebyggande råd, där planeras och genomförs förebyggande insatser för alla boende i Kalix kommun.

Motion, träning, matvanor, fysisk- och psykosocial miljö, kultur och upplevelser har stor betydelse för hälsa och livskvalité. Målgrupperna i folkhälsoarbetet är framförallt barn och unga men ett helhetsperspektiv ska även gälla. Levnadsvanor under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för hälsan under hela livet. En satsning som vänder sig till medborgare i samhället är Fritidsbanken, en samverkan med Socialförvaltningen, där sport- och fritidsutrustning kan lånas kostnadsfritt är fortsatt uppskattad. Det kan ses som en värdefull satsning för folkhälsan på bred front.

Kommunen har särskilda friskvårdserbjudanden för sina anställda i form av gymkort, fritt bad samt andra kostnadsfria evenemang till exempel Strandruset och Lilla Midnattssolstrampen. Kulturella evenemang som Kulturnatta och Sommarfesten är viktiga delar i friskvårdsarbetet.

Vid sidan av ett naturligt och oåterkalleligt fokus på barn och unga är äldre en målgrupp som fortfarande är i allt större behov av riktade insatser.

Fritidsgården Frizon i Kalix jobbar målmedvetet med jämlikhet, integration och jämställdhet. Aktiviteterna är öppna för alla ungdomar från 13 år upp till 20 år. Målet är att alla ska kunna delta i alla aktiviteter. Alla besökare är lika välkomna överallt och om ett kön är överrepresenterat i en aktivitet så jobbas det aktivt för att jämna ut skillnaden. Under 2021 hade Frizon en jämn könsfördelning på sina besökare. Att ha tillgång till många aktiviteter skapar skyddsfaktorer. Dessa hindrar ungdomen från att hamna snett. Verksamheten i fritidsgården Frizon handlar mycket om prevention. Bemötandet från personalen till besökarna är viktig. Alla ska hälsas på när de kommer och tilltalas med namn.

Utbildningsnämnden

Skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för barn och unga och det pågår fortlöpande ett systematiskt utvecklingsarbete med att höja samtliga elevers måluppfyllelse. Inom CMAR projektet sker även riktade insatser med att minska skillnaden mellan flickor och pojkars resultat.

Vid sammanställning av skolsköterskornas hälsosamtal som årligen genomförs med elever i förskoleklass, år 4, år 7 samt år 1 på gymnasieskolan ser skolan en försämring vad gäller flickors psykiska hälsa i årskurs 7 och gymnasiet år 1. Samtidigt uppger många tjejer en ökad stress och nedstämdhet försämrade sömn och kostvanor. Samma trend kan också utläsas för pojkar dock inte lika markant. För pojkar ökar övervikt och fetma i gymnasieåldern tydligt. Skolans elevhälsa arbetar med flera hälsofrämjande och förebyggande insatser för att komma tillrätta med identifierade områden i samverkan med Region Norrbotten och LTU "hälsoskolan". Andra förebyggande och främjande insatser som elevhälsan själv ansvarar för är PAX, ABC, Föräldrastöd för nyanlända, Värsta bästa nätet, Mindfulness, kost och sömn. Elevhälsan har även genomfört utbildningsinsatser för NPF säkrad skola samt utbildning gällande psykisk ohälsa för pedagoger. Tobaksfri duo är en återkommande insats. Elevhälsan har en hälsoinspiratör som arbetar brett med att få elever att röra sig mer men också öka elevers och personals kunskap och medvetenhet inom området ergonomi. Samtliga hälsofrämjande och förebyggande insatser antas ha en stor betydelse för skolresultat och för ungdomars mående.

Socialnämnden

Inom socialnämndens område pågår arbetssätt som pekar på förebyggande främjande av folkhälsan. Det arbetas med Senior alert vilket är förebyggande vad gäller näringstillstånd, munhälsa, fall och trycksår. Inom Äldreomsorgen erbjuds brukare munhälsobedömning som är en mycket viktig del i välmående och nutrition. En röd tråd inom socialnämnden är vardagsträning som det arbetas med både inom Äldreomsorgen och Stöd och omsorg. Där är genomförandeplan ett viktigt verktyg ska upprättas och följas upp tillsammans med brukaren. Aktiviteter kan vara träning i vardagen men även i grupp på Särskilt boende och även kulturella inslag. Det görs även i samarbete med andra aktörer. Måltider och nutrition är en viktig del i folkhälsa, den goda måltiden. Inom stöd- och omsorgsområdet jobbar vi med en aktiv vardag och ett hälsosammare/mer rörligt liv. Det kan vara friskvård för brukare, flera gånger i veckan, schemalagda dagliga promenader samt en sundare kosthållning genom att äta gemensamma måltider. Det har även etablerats ett Visningsrum där välfärdsteknik finns för medarbetare och medborgare att bekanta sig med. Där finns välfärdsteknik som kan användas i preventivt arbete. I Visningsrummet har även grupper av medborgare haft rörelse och sittgymna. Välfärdstekniken kan också förebygga ensamhet och öka tryggheten för individer. GPS larm finns tex att tillgå som ger en ökad trygghet vid promenader.

Det har även startats den nya boendeformen för äldre Tallkronan för 65+. Där har vi byggt upp innehållet utifrån en förstudie som bygger på att bevara och ta till vara på det friska som utgår från evidensbaserade metoder. En värdinna som i grunder är leg fysioterapeut arbetar där och skapar aktiviteter utifrån att främja folkhälsan tillsammans med de boende.

Det har även erbjudits informationsträffar till föräldrar med personal från socialtjänsten, polisen, skolan och BUP kring barn och unga. 3 träffar med olika innehåll per grupp och ABC träffar med föräldrar.

Bekymringssamtal - I tidigt skede fånga upp ungdomar som befinner sig i riskmiljöer. Gemensamt möte tillsammans med polisen.

Medling – Undvika fortsatt brottslighet - Polis info till personer som gripits för brott om möjlighet till medling. Medling är ett frivilligt möte mellan en ung person under 21 år som begått brott och den som blivit utsatt för brottet. Sker på neutral plats och leds av en opartisk person. Behandlare ansvarar för att informera om medlingsverksamheten förmedla medlingsärenden samt i de fall det är möjligt att utföra medling vid brott.

Familjerådgivning: En förebyggande insats och en självständig verksamhet utan myndighetsutövning. Med familjerådgivning avses verksamhet med syfte att bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållanden och familjer.

SMADIT - Erbjuder personer med förmodad beroendeproblematik snabbt stöd, Polisen skickar omg. rapport när person gripits för rattfylleri. IFO kallar snabbt in personen för samtal.

Rådgivande samtal via öppenvården – I ett tidigt skede erbjuda personer som önskar stöd och rådgivning gällande missbruk och medberoende.

Ungdomsmottagningen – I ett tidigt skede fånga upp ungdomar med olika svårigheter. Mottagningen 2 gånger/vecka tillsammans med Regionen.

Familjecentralen - samverkan som medför att i ett tidigt skede fånga upp familjer med olika behov av stöd. Hjälpa

familjer att få rätt stöd av rätt aktör.

Norrbuss – Samverka och fördela ansvaret samt erbjuda rätt stöd tidigt.

Fältvandringar – Fånga upp ungdomar i riskmiljöer. Riskkvällar kan vara skollov, sommarfesten.

Samhällsbyggnadsnämnden

För personal inom räddningstjänsten finns lagkrav på fysisk arbetsförmåga. Den heltidsanställda brandpersonalen har schemalagd fysisk träning under sin ordinarie arbetstid. Deltidsanställd brandpersonal erbjuds möjligheter att upprätthålla sin fysiska arbetsförmåga genom att träna på fritiden i den träningslokal som finns på räddningstjänsten. Den fysiska statusen på samtliga operativ räddningspersonal kontrolleras två gånger per år av egna utbildade testledare samt att samtliga personal genomgår årliga hälsokontroller

Driftledare Park har arbetat med frågorna inom området styrning och ledning där följande aktiviteter planeras: Riktad medborgardialog mot flickor/kvinnor (aktuellt vid bl.a. anläggning av skatepark) samt aktiviteter för att skapa trygghet i det offentliga rummet. De verksamheter inom samhällsbyggnadsförvaltningen som har praktikplatser arbetar för att rikta dessa mot det kön som är underrepresenterat.

Kommunens drog- och alkoholpolitiska arbete och resultat

Trygghets- och preventionssamordnaren och Fritid och kulturförvaltningen har utarbetat ett förslag på en kommunövergripande ANDT(Alkohol-Narkotika-Dopning-Tobak) plan. Kalix kommun är en part i Östa Norrbottens folkhälsoråd som under hösten 2019 gemensamt antagit en handlingsplan ANDT. Implementeringsarbetet med att verkställa planen påbörjades och fortgår. Även riktade insatser till föräldrar har genomförts genom Föräldraskolan mot narkotika samt en antilangningskampanj gemensamt med Polisen. Tillsammans med övriga kommuner i Norrbotten och Länsstyrelsen har en drogvaneeundersökning gjorts bland elever i åk 9 samt åk 2 på gymnasiet.

Under 2022 genomfördes månadsvisa digitala föreläsningar "Hej vuxen" med möjlighet att föra dialog i chatt. Viktiga ämnen som exempelvis Psykiskhälsa, föräldraskap, information om alkohol och narkotika, vikten av fysisk aktivitet, våld och mycket mer.

Inför skolavslutningen har vi även tagit ett gemensamt tag med föreningar som hyr ut lokaler att tänka sig för och inte hyra ut till ungdomar inför examen samt kampanj via hemsidan och sociala medier för att vuxna ska ute på stan och vara synliga under riskkvällar.

Ungdomsfonden och Folkhälsobefrämjande bidrag till pensionärsföreningar har handlagts av Trygghets och preventionssamordnaren.

Under våren/sommaren har arbetet med "TryggaTunnlar projektet" fortsatt, där ungdomar är med att påverka utformning och genomförande av gångtunnel mellan Sportcity och Manhems skolan. Under vecka fri från våld användes tunneln som arena för ljusmanifestation. Kalix kommun har arrangerat Vecka fri från våld för tredje året, vilket är en viktig beståndsdel i arbetet med en Kommun fri från våld (EKFFV).

Under året har processledarutbildning genomförts för arbetsgruppen EKFFV, kartläggning av kommunens verksamheter genomförts samt information och utbildning av anställda påbörjats. Även en egen hemvist på hemsidan har skapats.

Under hela året har vi har olika utskick med information och tänk på, till föräldrar via schoolsoft och vi våra sociala kanaler. Även det i brottförebyggande arbetet pågår en utveckling och utformning inför den nya Brottförebyggandelagen som väntas träda i kraft under 2023.

1.2.3.4 Pensionsförpliktelser och pensionsmedelsförvaltning

Pensioner har en central roll i kommunens ekonomi.

Kommunen tillämpar blandmodellen vilket innebär att pensioner intjänade före år 1998 utbetalas löpande och redovisas i resultaträkningen. För Kalix kommuns del innebär det en kostnad på drygt 26,7 mnr (26,7 mnr) exklusive löneskatt år 2022. Utanför balansräkningen ligger ansvarsförbindelsen avseende pensionsförpliktelser som intjänats före år 1998 och ej ännu utbetalts. Den beräknas enligt RIPS – Riktlinjer för pensionskultsberäkning; dvs. den av SKR antagna beräkningsmodellen för pensionsförpliktelser och uppgick per balansdagen till 308,5 mnr (329,0 mnr) exklusive löneskatt.

Pensionsavgiften för den avgiftsbestämda ålderspensionen (f.n. 4,5 % på lönesumman) redovisas på det år som avgiften avser, dvs för det år som den pensionsgrundande lönen som ligger till grund för beräkningen är intjänad. Förmånsbestämd del för inkomster över tak redovisas också löpande i resultaträkningen i form av en

pensionsförsäkringsavgift. Löneskatt 24,26 % tillkommer till båda dessa poster.

Slutligen har kommunen en avsättning i balansräkningen som uppgår till 57,6 mnkr (56,2 mnkr) inklusive löneskatt år 2022, denna minskar i takt med utbetalningar men räknas upp årligen och därmed finns det en finansiell kostnad redovisad i resultaträkningen gällande denna balanspost.

Total pensionsförpliktelse i balansräkningen, belopp i mnkr	2022	2021	2020
<i>Avsättning inkl. särskild löneskatt (pensioner intjänade fr.o.m. 1998)</i>	57,6	56,1	56,1
<i>Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt (pensioner intjänade t.o.m. 1997)</i>	383,4	408,8	422,9
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	79,6	73,6	66,0
Pensionsförpliktelse som tryggats genom pensionsstiftelse	0	0	0
Summa pensionsförpliktelse	520,6	538,5	545,0
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde, belopp i mnkr	2022	2021	2020
Totalt pensionsförsäkringskapital	101,8	96,8	88,9
<i>varav överskottsmedel</i>	10,4	11,8	6,6
Totalt kapital pensionsstiftelse	0	0	0
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egna förvaltade pensionsmedel)	53,6	61,0	53,8
Summa förvaltade pensionsmedel	155,4	157,8	142,7
Finansiering, belopp i mnkr	2022	2021	2020
Återlånade medel	365,2	380,7	402,3
Konsolideringsgrad	0,30	0,29	0,26

Beräkningar och underlag till ovan utförs av Skandikon respektive KPA.

Egna förvaltade pensionsmedel

Belopp i mnkr	Anskaffningsvärde 2022	Marknadsvärde 2022	Avkastning 2022	Anskaffningsvärde 2021	Marknadsvärde 2021	Avkastning 2021
Aktier svenska	8,8	8,6	-0,2	5,7	14,3	8,6
Utländska placeringar	8,8	8,5	-0,3	12,4	14,4	2,0
Summa aktier	17,6	17,1	-0,5	18,1	28,7	10,6
Obligationer	6,6	6,5	-0,1	27,0	28,0	1,0
Kort placering	30,2	30,0	-0,1	4,4	4,3	-0,1
Summa räntebärande	36,8	36,5	-0,2	31,4	32,3	0,9
Summa aktier och räntebärande fondandelar	54,4	53,6	-0,7	49,5	61,0	11,5

Kommunen gav i slutet av år 2000 Öhmans Kapitalförvaltning AB i uppdrag att placera 20,0 mnkr i pensionsmedel för att skapa långsiktig värdetillväxt. Under 2022 har en ny upphandling skett där Nordea Bank Abp vann upphandlingen. Samtliga fonder hos Öhmans Kapitalförvaltning AB såldes 2022-11-23. Försäljningen ledde till en sammanlagd realiserad förlust med -6,7 mnkr. Själva försäljningen gav en realiserad vinst med 4,8 mnkr. Återföring av realiserade vinster/förluster från årsbokslut 2021 ledde dock till en ytterligare resultatpåverkan med -11,5 mnkr. Nordea Bank Abp påbörjade därefter fondförvaltning av kvarstående medel 54,4 mnkr 2022-11-29.

Marknadsvärdet på innehavet, numera hos Nordea Bank Abp, uppgick till 53,6 mnkr (61,0 mnkr) vid årsskiftet. Avkastningen under hela året 2022 uppgick till -12,14 % (13,59 %).

De placerade pensionsmedlen har tidigare klassificerats som en finansiell anläggningstillgång eftersom innehavet enligt kommunfullmäktiges beslut har ett långsiktigt perspektiv. I samband med byte av pensionsförvaltare 2022-11-25 har en ny klassificering gjorts utifrån LKBR/RKR R7. Då värdepapper fortlöpande köps och säljs bedöms de placerade pensionsmedlen numera vara en omsättningstillgång.

Placeringar av pensionsmedel tas numera upp till marknadsvärdet på balansdagen. De placerade pensionsmedlen har i balansräkningen därför redovisats till marknadsvärdet 53,6 mnkr. De realiserade vinsterna, med den nya förvaltaren, uppgår till 0,0 mnkr (11,5 mnkr) på balansdagen.

De realiserade förlusterna uppgår till -0,8 mnkr (0,0 mnkr) på balansdagen.

Redovisningsprinciperna har ändrats från och med 1 januari 2019. Före detta datum togs placeringar av pensionsmedel upp till lägsta av anskaffningsvärdet

1.2.3.5 Finansiell analys

1.2.3.5.1 Budgetförutsättningar

Driftbudget

Fullmäktige beslutade för budgetåret 2022 om ett utgiftstak på 99,5 % vilket baserades på beräknade skatteintäkter och utjämning i SKR:s senaste skatteunderlagsprognos inför budgetbeslutet i november 2021. I utgiftstaket inräknas samtliga verksamheters nettokostnader och det budgeterade resultatet uppgick till 6,1 mnkr. I juni 2022 beslutade fullmäktige i Kalix om en tilläggsbudget på 2 mnkr och därmed var utgiftstaket 99,6 %.

Som kompensation för löneökningar finns en lönepott på 21,7 mnkr som fördelats ut till nämnderna/styrelse. Budgeten innehåller ingen kompensation för allmän prisstegring. Minskning av låneskulden sker via likviditeten.

Särskilda anslag har tilldelats kommunstyrelsen med 3,5 mnkr såsom en ofördelad pott kallad KS Utvecklingsmedel med syftet att kunna parera samhällsutvecklingen utifrån dels återhämtningen efter pandemin och dels de pågående industrietableringarna i Norrbotten, samhällsbyggnadsnämnden 50 tkr för insamling av skrotbilar samt socialnämnden 0,1 mnkr för kvinnojouren.

Ramförändring har skett för kommunstyrelsen med +5,0 mnkr; valnämnden +0,6 mnkr; utbildningsnämnden +3,8 mnkr; samhällsbyggnadsnämnden +1,8 mnkr; fritids- och kulturnämnden med +2,1 mnkr samt att socialförvaltningen har en ramökning med +14,7 mnkr inför år 2022. Samtliga nämnder, förutom socialnämnden, har också effektiviseringskrav som totalt adderar till 8,0 mnkr.

Investeringsbudget

Den totala investeringsbudgeten 2022 exklusive avgiftsfinansierade VA och Stadsnätet uppgår till 103,1 mnkr fördelat enligt följande; samhällsbyggnadsnämnden, 80,1 mnkr; utbildningsnämnden 5,2 mnkr; socialnämnden 4,6 mnkr; kommunstyrelsen 4,3 mnkr samt fritids- och kulturnämnden med 1,9 mnkr. Utöver detta har VA-försörjning tilldelats 25 mnkr och Stadsnätet 1,2 mnkr. Investeringarna i VA samt nyinvesteringar i och underhåll av fastigheter (25 mnkr + 34 mnkr) kan lånefinansieras om det föreligger likviditetsbehov enligt beslut i kommunfullmäktige. Ett nytt lån på 34 mnkr har upptagits i slutet på år 2022.

1.2.3.5.2 Årets resultat

Årets redovisade resultat enligt resultaträkningen visar ett överskott på 35,6 mnkr (närmre analys återfinns i kapitlet innehållande *Driftredovisning*). Det justerade balanskravsresultatet (se vidare kapitel 2.7) visar ett överskott på 40,1 mnkr vilket medför att kommunallagens balanskrav uppfylls eftersom intäkterna överstiger kostnaderna. Kommunen har inga tidigare underskott att återställa. Årets redovisade resultat innebär att kommunfullmäktiges antagna utgiftstak 99,5%* (Kommunfullmäktige 2021-11-29 § 245) uppnås då årets nettoutgifter slutar på 97,0 % i förhållande till redovisade skatteintäkter och bidrag.

Redovisat resultat enligt resultaträkningen

År	Belopp i mnkr
2022	35,6
2021	61,6
2020	48,9
2019	28,3
2018	6,9
2017	74,9
2016	33,7

*Tilläggsbudgeten 2 mnkr (KF § 93 2022-06-13) ger ett nytt utgiftstak på 99,6 %.

1.2.3.5.2.1 Resultatutjämningsreserv

År 2013 fattades beslut i Kommunfullmäktige (KF § 155–156 2013-09-16) om införandet av en resultatutjämningsreserv (RUR) och avsättning för åren 2010, 2011 och 2012. Beslutet för de tre åren visar att det fanns 10 mnkr som kunde avsättas. Resultatet år 2013 medgav ingen avsättning till RUR medan resultatet 2014 innebar att 7,3 mnkr togs i anspråk. Det var möjligt eftersom kommunallagen stipulerar att medel från RUR får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Ett sätt för att ta reda på vart det enskilda året befinner sig i konjunkturcykeln är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Enligt Sveriges kommuner och Landstings cirkulär 15:7 understeg det årliga värdet för 2014 det tioåriga genomsnittet vilket gjorde det möjligt att använda dessa medel för att täcka underskottet. Det positiva resultatet år 2015 medgav dock inga nya reserveringar till RUR.

Möjligheten till avsättning begränsas av 1 %- respektive 2%-regeln. Detta innebär att en reservering till resultatutjämningsreserven endast får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringarna som överstiger 1 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen och pensionsförpliktelser, ska gränsen istället uppgå till 2 % av ovan nämnda poster.

För Kalix kommun gäller 1 %-regeln. Detta innebär att 22,7 mnkr var aktuella för avsättning 2016 men enligt KF-beslut § 156 2013-09-16 maximerades reserven till 20 mnkr. Det medförde att ytterligare 17,3 mnkr avsattes för 2016. Under år 2017 tog kommunfullmäktige beslut (2017-00938) om att maximera resultatutjämningsreserven till 4 % av skatteintäkter och bidrag. För år 2017 uppgick denna summa till 40,9 mnkr och det årets resultat medförde därmed att ytterligare 20,9 mnkr avsattes. År 2018 skedde ingen avsättning då resultatet inte översteg 1 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, medan en 1 mnkr avsattes år 2019 och 1,5 mnkr år 2020. År 2021 reserverades 1,3 mnkr.

Årets balanskravsresultat uppgår till 37,8 mnkr vilket utgör 3,2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Därmed är 23,9 mnkr möjliga att avsätta enligt kommunallagens restriktion. Enligt de lokala föreskrifterna i KF-beslutet från år 2017 är den maximala summan (inklusive tidigare år) som kan avsättas till RUR i Kalix kommun per år 2022 47,1 mnkr. Vid ingången på år 2022 uppgick resultatutjämningsreserven till 44,7 mnkr. **Detta medför därmed en möjlig total avsättning till RUR med 2,4 mnkr för år 2022.**

Se vidare i avsnitt 2.7 Balanskravsutredning för tabell över avsättningar åren 2019–2022 m.m.

1.2.3.5.2.2 Var kommer pengarna ifrån?

Fördelning intäkter, procent

	%
Skatter	56,3
Statsbidrag	22,3
Räntor	0,1
Försäljning	4,3
Taxor, avgifter	5,9
Hyror, arrenden	1,9
Bidrag, övriga	8,7
Övriga intäkter	0,3

1.2.3.5.2.3 Till vad används pengarna?

Fördelning kostnader, procent

	%
Personal	59,3
Avskrivning	4,2
Räntor	0,2
Material	1,6
Bidrag	2,9
Entreprenader	8,1
Lokaler	2,7
Förbrukningsmaterial	4,4
Kommunikation	2,3
Inköp tjänster	5,0
Bränsle, energi och vatten	1,8
Köp av huvudverksamhet	7,0
Övrigt	0,5

1.2.3.5.2.4 Driftredovisning

Resultat per 2022-12-31, i form av de största budgetavvikelserna inom respektive nämnd samt övriga poster i resultaträkningen, redovisas i löpande text nedan. (Siffror inom parentes är totalen för motsvarande post föregående år).

Kommunstyrelsen har en negativ budgetavvikelse vid årets slut med -1,0 mnkr (+2,6 mnkr). De största negativa budgetavvikelserna återfinns gällande Stabens budget med -4,4 mnkr samt arbetsgivarenhetens budget med -2,1 mnkr. Inom staben är det IT som står för underskottet vilket är direkt hänförligt till det utvecklingsarbete som skett gällande IT-säkerhet efter ransomwareattacken som inträffade i slutet på föregående år. Arbetsgivarenheten har budget för kommunens friskvårdssatsning där utfallet resulterade i ett underskott på 1,6 mnkr mot budgeterade medel. Kostnaden för friskvårdssatsningen var för lågt beräknad i fullmäktiges beslut (Dnr 2021-00369) då en högre procent anställda nyttjat bidraget i Kalix jämfört med exemplet i beslutsunderlaget. De största positiva budgetavvikelserna återfinns gällande Kommunstyrelsens budget med 2,7 mnkr varav överskottet från det för året särskilda anslaget KS Utvecklingsmedel på 3,5 mnkr var 1,5 mnkr, budgetposten för kommunstyrelsens avskrivningar under ekonomienheten med 1,2 mnkr (totalt 1,6 mnkr för hela enheten) samt säkerhetsenhetens budget med 0,7 mnkr vilket utgörs av bidrag från Migrationsverket. Övriga verksamheters budgetavvikelser adderar sammanlagt till +0,5 mnkr.

Fritids- och kulturnämnden redovisar som helhet en positiv budgetavvikelse för året med 1,2 mnkr (-0,7 mnkr). Fritids- och kulturchefen redovisar ett överskott med 1,1 mnkr vilket beror på att någon enstaka tjänst varit vakant, överskott gällande avskrivningar, arrangemang och Folkets hus som både haft lägre intäkter än budget men även mycket lägre kostnader. Golfbanan redovisar underskott. Övriga enheter inom förvaltningen visar lägre över- och underskott, enhet Fritid, som innefattar idrottsanläggningarna, har ett mindre underskott med -0,2 mnkr vilket kan jämföras med -1,9 mnkr föregående år. Återhämtning efter pandemin har skett och ett ytterligare positivt tillskott är att en del av kommunens medarbetare nyttjar sitt friskvårdsbidrag på Sportcity.

Utbildningsnämndens resultat innebär ett underskott om -5,0 mnkr (-0,9 mnkr) för 2022. De olika huvudgrupperna bidrar enligt följande; *Grundskola* -6,6 mnkr, *Gymnasiet* -0,4 mnkr och *Vux/Komvux* +0,2 mnkr samt avskrivningar och internränta på inventarier +1,9 mnkr. Inom grundskolan finns barnsomsorgen som har ett överskott på +1,9 mnkr på grund av lediga platser, bidrag från Skolverket, Migrationsverket och omorganisering av sommarförskola och -fritids. Inom Åk 1–9 fortsätter behovet att öka av den behovsbedömda resursen som använts för att möta de utmaningar skolorna ställs inför och visar ett sammanlagt underskott om 4,7 mnkr trots att småskoletillägg, likvärdig skola och ett extra statligt bidrag den s.k. skolmiljarden bidrar med intäkter som finansierar posten. Omlokalisering av Djuptjärnskolans undervisning till Innabäckens skola och gamla förskola samt till Gammelgårdens skola med tillkommande kostnader utöver budget under första halvåret 2022 bidrar till underskottet i form av ökade personalkostnader och undervisningsutrustning. Till skillnad mot föregående beskrivna underskott är detta en engångsföreteelse år 2022. Under året har nämnden mottagit 25,8 mnkr (31,3 mnkr år 2021) i form av riktade statsbidrag.

Samhällsbyggnadsnämnden visar en negativ budgetavvikelse med -0,4 mnkr (+0,5 mnkr). Hela verksamheten VA redovisar ett överuttag (vinst) enligt egen resultaträkning på 3,6 mnkr. Vid överskott av tillfällig karaktär ska överuttaget bokas upp som en kortfristig skuld i balansräkningen och återförs till kollektivet de kommande tre åren. När överuttaget bokas som en skuld i balansräkningen innebär det att intäkterna minskas med ett belopp motsvarande överuttaget och därefter uppgår resultatet för VA till 0. Skattefinansierad del av teknisk försörjning har ett mindre underskott på 0,2 mnkr men det innefattar underskottstäckning för Länstrafikens regionaltrafik som tillsammans med drift av busstationen avviker med -1,0 mnkr från budget, persontrafiken och vinterväghållningen har underskott till följd av indexökningar orsakade av omvärldsläget, parkenheten redovisar underskott delvis p.g.a. av stölder i samband med inbrott och reparationskostnader på maskiner. Underskottet balanseras av överskott som i huvudsak finns inom personal i och med vakanta tjänster. Fastighetsavdelningen har också underskott inom sitt område på grund av höjd försäkringspremie, kostnader för teknisk och administrativ förvaltning av bostäder, påskyndad inventering av skyddsrum och uppgradering av datasystem för driftövervakning med anledning av IT-kraschen i december 2021. Händelser som endast bör innebära negativa budgetavvikelser det enskilda året utgörs av hyra för kylaggregat på Kalix IP samt ökade kostnader för media där uteblivet nyttjande av ishallen under renoveringen av kylaggregatet. Kost- och lokalvård redovisar ett underskott på 2,6 mnkr. Främsta anledningen är den pågående livsmedelsupphandlingen, som fått avbrytas ett antal gånger både p.g.a. överklagningar och bristande konkurrens. Denna verksamhet påverkas av fördyring orsakade av omvärldsläget, klimatpåverkan, drivmedels- och energikostnader, både externt och internt. Den modell för revidering av interna kostpriser som införts innebär en årlig prisjustering genom indexreglering, som för 2023 ger en höjning med 10,4 % vilket motsvarar 4,1 mnkr. Nämnden har under året haft en större budget för avskrivningar och internränta än vad som åtgått på grund av att budget erhållits för beviljade investeringsprojekt som ännu inte genomförts/färdigställt. Detta har balanserat övriga underskott.

Socialnämnden har för året ett budgetöverskott om +15,3 mnkr (+2,1 mnkr). Förvaltningen fick under juni beslut om statsbidrag för prestationsbaserade medel och beviljades 27,8 mnkr. Medlen kan användas under åren 2022–2023. Bidraget har periodiserats enligt gällande redovisningsregler och innebär att 10,3 mnkr intäktsförs 2022 och 17,5 mnkr 2023. *Äldreomsorgens* årssiffror visar ett budgetunderskott om -7,1 mnkr (-10,6 mnkr), vilket förklaras av att korttidsenheten belastas av kostnaderna till Regionen för utskrivningsklara, ca 7 mnkr. En stor del av brukarna har komplexa, omvårdnadskrävande behov när de skrivs ut från sjukhuset, vilket innebär att det i flera fall är nödvändigt med insatser i form av korttidsvistelse innan hemgång. Korttidsenheten har tidvis inte kunnat ta emot dem inom förskrivna tid på grund av att lediga platser saknats. Tack vare statsbidrag inom äldreomsorgen som täcker upp för vissa merkostnader, bland annat inköp av skyddsmaterial, högre sjukfrånvaro och personalkrävande kohortvård, är de särskilda boendenas budget i balans. Det ordinarie boendet fick inför 2022 en förstärkt budget och har ett överskott mot budget med 1,6 mnkr. En orsak är att ett antal brukarärenden med stort behov har erhållit särskilt boende, men främst relaterar överskottet till svårigheter att rekrytera medarbetare med rätt kompetens till vakanta tjänster. Nattpatrullen har utökade resurser, vilka finansieras av statsbidraget Äldreomsorgssatsningen. De verksamhetsnära servicetjänsterna som tillsattes under andra halvåret finansieras av statsbidrag Hållbart arbetsliv (den s.k. återhämtningsbonusen) och belastar inte budgeten för området. Färdtjänsten har ett underskott mot budget med -1,7 mnkr (-0,3 mnkr). I jämförelse med före pandemin noteras att antal resor är fler, liksom att resorna i genomsnitt är längre. Vi ser däremot ingen större prisseffekt utan hela kostnadsökningen är volymrelaterad. Både Individ- och familjeomsorgen och Stöd och omsorg om funktionshindrade personer har överskott mot budget med 4,5 mnkr (+1,4 mnkr) respektive 2,8 mnkr (+5,1 mnkr). Placeringskostnaderna håller sig inom ramen för budget. Arbetsmarknadsenheten tillsammans med integrationens område ger ett budgetöverskott om ca 1,9 mnkr. Kostnaderna för försörjningsstödet har minskat med 1,6 mnkr i jämförelse med föregående år även om det fortfarande är ett underskott mot budget med 0,7 mnkr. Reviderade rutiner, implementering av lagkravslistor och nya riktlinjer har gett resultat. Övrigt som påverkat budgetutfallet positivt är erhållna statsbidrag samt vakanta tjänster. Under året har många tjänster inom IFO varit vakanta, framförallt inom barn och unga, vilket på kort sikt ger en positiv påverkan på ekonomin, men innebär också att uppföljningar av ärenden, kvalitetsarbetet och det förebyggande arbetet inte kunnat prioriteras. Inom den dagliga sysselsättningen har tjänster varit vakanta samt omkostnaderna låga.

Totalt har nämnderna en positiv budgetavvikelse med +10,3 mnkr, varav avskrivningarna avviker med +4,2 mnkr mot budget. Resultatet kan jämföras med +3,6 mnkr föregående år, men då redovisades nämnderna exklusive kapitalkostnader.

Pensionerna har en negativ budgetavvikelse med -8,0 mnkr (+12,1 mnkr). Förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP) står för merparten av budgetavvikelsen innevarande år och utgör samtidigt en stor del av differensen mot föregående år. Till stor del beror de högre kostnaderna på justerade försäkringspremier utifrån ny information om tidigare anställningar. Justeringarna är av engångskaraktär. Nästkommande år stiger pensionskostnaderna utifrån den höga inflationens påverkan men denna effekt finns inte år 2022.

Skatteintäkter och generella statsbidrag har en positiv budgetavvikelse i resultaträkningen på 40,4 mnkr men 12 mnkr finns redovisade inom nämndernas drift ovan och har en budgetavvikelse på 10,7 mnkr. Avvikelsen på de skatteintäkter och generella statsbidrag som budgetramar utdelas ifrån är därmed +29,7 mnkr (+26,9 mnkr). Slutavräkningen för föregående år utgör +5,0 mnkr och den beräknade slutavräkningen för innevarande år ger +15,5 mnkr mer än vad som budgeterats. Dessa poster redovisas enligt Sveriges kommuner och regioners (SKR) cirkulär 22:54 från december 2022. Övrig budgetavvikelse återfinns inom de generella statsbidragen vars utfall förbättrats sedan budgeten beslutades utifrån den skatteunderlagsprognos SKR presenterade den 30 september 2021 i cirkulär 21:35.

Finansnettot exklusive nämnderna är negativt med -4,2 mnkr (+5,8 mnkr) och avviker med mindre än 0,1 mnkr från budget. Under år 2022 har börser haft en negativ utveckling och detta är också den stora skillnaden mot förra året då situationen var den motsatta. Totalt belastas resultatet med -7,6 mnkr (+7,1 mnkr) av värdenedgången på de placerade pensionsmedlen.

Totalt resultat för Kalix kommun är positivt med 35,6 mnkr (61,6 mnkr) per den 31 december 2022. Detta innebär en positiv budgetavvikelse för perioden med 31,5 mnkr då budgeterat resultat för året är 4,1 mnkr inklusive tilläggsbudgeten på 2 mnkr (KF § 93 2022-06-13).

1.2.3.5.3 Skatteintäkter och bidrag

I 2022 års resultat har den definitiva slutavräkningen för 2021 och en preliminär slutavräkning för 2022 bokförts enligt rekommendation R2 från Rådet för kommunal redovisning (RKR). När det gäller den definitiva slutavräkningen för 2021 så uppgick den till 1 462 kronor per invånare den 1/11 2020. Den preliminära avräkningen som gjordes vid bokslutet år 2021 uppgick till 1 143 kronor per invånare. Av den anledningen har mellanskillnaden, +319 kronor per invånare, redovisats i 2022 års resultat. Det motsvarar en ökad skatteintäkt med 5,0 mnkr. Den preliminära slutavräkningen för 2022 beräknas bli 1 171 kronor per invånare den 1.11.2021, vilket är 18,5 mnkr totalt. Det är SKR:s decemberprognos som ska användas vid bedömningen av 2022 års slutavräkning.

Skatteintäkter och statsbidrag

Belopp i mnkr	2022	2021	2020	2019	2018
Skatteintäkter	843,2	806,5	781,4	796,2	775,7
Statsbidrag	334,0	311,6	304,9	252,3	259,2

1.2.3.5.4 Nettokostnader inkl. finansnettots andel av skatteintäkter och statsbidrag

År 2022 uppgår nettokostnaderna inklusive finansnettot till 97,0 % (94,5 %) av skatteintäkter och statsbidrag. Nyckeltalet är viktigt eftersom det visar sambandet mellan intäkts- och kostnadsutvecklingen för den löpande verksamheten över åren. Skatteintäkterna och statsbidragen är den största inkomstkällan och används för att finansiera verksamheternas kostnader och räntekostnader, för att skapa utrymme för att egenfinansiera investeringar och skapa en långsiktigt stabil ekonomi.

Nettokostnaderna inklusive finansnettots andel av skatteintäkter och statsbidrag

Andel av skatteintäkter och statsbidrag, %	2022	2021	2020	2019	2018
Nettokostnader	97,0	94,5	95,5	97,8	99,0
Finansnetto	0,4	-0,5	-0,1	-0,5	0,2

1.2.3.5.5 Finansnetto

Finansnettot består främst av räntekostnader, realiserade och orealiserade realisationsvinster och förluster samt övriga finansiella intäkter och kostnader och uppgår till -4,7 mnkr år 2022 inklusive nämnderna. Detta kan jämföras med +5,4 mnkr år 2021.

De finansiella kostnaderna uppgår till 10,9 mnkr varav 7,6 mnkr är realiserade och orealiserade förluster för kommunens placerade pensionsmedel, 0,9 mnkr avser räntekostnader för de långfristiga lånen och 1,4 mnkr är ränta på kommunens pensionsavsättning.

De finansiella intäkterna uppgår till 6,2 mnkr varav 3,5 mnkr är hänförliga till nyttjande av överskotts-fonden hos KPA till värdesäkring/indexering (motsvarande kostnad för värdesäkringspremier finns bland verksamhetens kostnader). Kommunen har erhållit 1,0 mnkr i räntetäkter, 0,4 mnkr i utdelning från Kommuninvest samt 1,2 mnkr i borgensavgifter.

1.2.3.5.6 Likviditet

Likviditet är ett mått på kortsiktig betalningsförmåga, det är viktigt för att kunna betala skulderna i rätt tid när de förfaller. Kassalikviditeten utgör förhållandet mellan omsättningstillgångar (exkl. förråd) och kortfristiga skulder. Det är bra att ligga runt 100 %. Kassalikviditeten har varit lägre under åren 2018-2019 men ökade under år 2020-2021 och var då 108,4-108,5 % per balansdagen. Likviditeten stärktes via tillfälliga generella statsbidrag år 2020 och upptagandet av ett lån för bostadsbyggande. År 2022 är den 127,2 % men en skillnad är att kommunens placerade pensionsmedel omklassificerats från finansiella anläggningstillgångar till omsättningstillgångar, kortfristiga placeringar, med 53,6 mnkr vilket förbättrar nyckeltalet trots att medlen funnits tidigare år.

Ett annat mått för att beskriva likviditeten är betalningsberedskapen. Betalningsberedskapen per 31/12 2022 var 44,7 dagar. De likvida medlen, det vill säga tillgångarna i kassa, bank och på plusgiro, hade minskat per balansdagen med 32,4 mnkr till 178,2 mnkr för kommunen.

Likviditet

Likviditet:	2022	2021	2020	2019	2018
Likvida medel, mnkr	178,2	210,6	215,3	147,2	143,8
Betalningsberedskap, dagar	44,7	56,2	59,0	40,5	39,5
Kassalikviditet, %	127,2	108,5	108,4	90,4	93,2

1.2.3.5.7 Kassaflöde

Enligt 8 kap 1 § LKBR ska kommunens in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas i kassaflödesanalysen. Rådet för kommunal redovisning har under november 2018 utfärdat rekommendation R13 som gäller kassaflödesanalysen och rådet rekommenderar att redovisa betalningsflöden i en kassaflödesrapport uppdelat på löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Rapporten utmynnar sedan i förändringen av likvida medel. Kassaflödesrapporten visar hur verksamhetens investeringar är finansierade. De likvida medlen minskade med 32,4 mnkr under året.

Kassaflödesrapport

Belopp i mnkr	2022	2021	2020	2019	2018
Medel från den löpande verksamheten	13,4	127,0	138,4	100,6	66,3
Medel från investeringsverksamheten	-65,0	-128,4	-104,6	-90,2	-83,8
Medel från finansieringsverksamheten	19,2	-3,3	34,3	-7,0	-12,9
Årets kassaflöde	-32,4	-4,8	68,1	3,4	-30,4

1.2.3.5.8 Leasing

Finansiella leasingavtal i kommunens balansräkning, mnkr

Avtalstidpunkt	Typ av avtal	Löptid, antal år	Anskaffningsvärde	Ackumulerade avskrivningar	Justering bokfört värde	Redovisat Restvärde, UB
-2022	Personbilar	3 -5 år	9,1	3,7	-5,8	5,4
-2022	Övriga fordon, maskiner	5 -7 år	6,6	3,4		3,2
2022-	Inventarier	3 -5 år	0,7	0,1		0,6

Leasing- och hyreskostnader som belastat resultaträkningen

Belopp i mnkr	2022	2021	2020
Lokal- och markhyror	43,9	41,9	45,3
Tekniska hjälpmedel	3,5	3,5	3,7
Bilar	0,7	0,1	0,7
Maskiner	1,6	1,0	2,4
Inventarier	5,6	4,9	6,2
Summa hyror och operationella leasingavtal	55,2	51,4	58,3

Operationell leasing

Kommunen redovisar hyresavtal och operationella leasingavtal i resultaträkningen. Leasingavtal med en avtalstid om högst tre år redovisas som operationella leasingavtal även om de uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal. Alla leasingavtal ingångna efter 2016-01-01 av fordon redovisas dock som finansiell leasing. Under året har 55,2 mnkr i hyreskostnader belastat resultatet. Det är bland annat lokalhyror, tekniska hjälpmedel och inventarier.

Finansiell leasing

Personbilar, maskiner och inventarier som är finansiellt leasade till och med år 2022 har ett redovisat restvärde på 9,2 mnkr. Kostnaderna redovisas hos nämnderna som avropat bilarna, inventarierna och maskinerna. Löptiden är vanligen 3 år för bilar men kan variera mer för enskilda maskiner och inventarier.

1.2.3.5.9 Avsättning

I balansräkningen uppgår avsättningar för pensioner inklusive löneskatt till 57,6 mnkr (56,2 mnkr). Den tidigare avsättningen för återställande av deponin ianspråktoes i sin helhet under år 2019. Inga andra avsättningar redovisas i balansräkningen för kommunen.

1.2.3.5.10 Långfristiga skulder

Med långfristiga skulder avses skulder som har en löptid som överstiger 1 år. Kommunens banklån uppgår till 330,5 mnkr. För hela kommunkoncernen uppgår banklånen till 1 084,2 mnkr.

Skulden för finansiella leasingavtal för personbilar uppgår till 4,3 mnkr och för maskiner och övrigt till 2,6 mnkr i balansräkningen. 1,6 mnkr är omförda från långfristig skuld till kortfristig del av leasingskuld.

Statliga investeringsbidrag och anslutningsavgifter redovisas också som långfristig skuld under tiden upplösning sker, 68,3 mnkr uppgår denna post till i balansräkningen.

Genomsnittsräntan för kommunens lån uppgår år 2022 till 0,50 % (0,47 % år 2020 inklusive räntesäkringar). Kommunen har inga skulder i utländsk valuta.

1.2.3.5.11 Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten är det egna kapitalet i förhållande till det totala kapitalet och visar kommunens långsiktiga finansiella styrka. Soliditeten är förknippad med skuldsättningsgraden. Om finansiering sker med större delen lånade medel minskar soliditeten och skuldsättningsgraden ökar. Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. En alltför låg soliditet minskar utrymmet för ytterligare upplåning och en på sikt vikande soliditet kan få till följd att kommunen måste höja skatter och avgifter eller minska sina verksamhetskostnader.

Alltsedan de goda resultateten åren 2016 och 2017 har soliditeten förbättrats. År 2022 har den försämrats något från 50,9 % året innan till 50,6 % Skuldsättningsgraden beräknas till 90,3% och har ökat med 1,3 % beroende på att kommunens skulder har ökat (med 6 %). Det egna kapitalet har stärkts med det positiva resultatet 35,6 mnkr men åren innan har kommunen haft ännu starkare resultat. Kommunen har fattat beslut om flera stora investeringar; nybyggnation av ridhus (har inneburit ökad lånestock redan år 2022 dnr 2022-00711) och under åren framöver ombyggnation av del av gymnasieskolan samt ett nytt särskilt boende som innebär ökning av långfristiga skulder motsvarande beslutade investeringsbudgetar vilket kommer att påverka dessa nyckeltal negativt.

Belopp i procent, %	2022	2021	2020	2019	2018
Soliditet	50,6	50,9	48,9	48,9	47,3
Skuldsättningsgrad	90,3	89,0	96,3	95,7	100,3

Soliditet definieras som eget kapital dividerat med tillgångar.

Skuldsättningsgrad definieras som skulder dividerat med eget kapital.

1.2.3.5.12 Investeringar

För år 2021 uppgick den totala investeringsbudgeten till 223,1 mnkr inklusive överflyttningar av ej nyttjade investeringsmedel från tidigare år i enlighet med kommunens riktlinjer för investeringar (KF 2016-02-08 § 13) samt beslut om tilläggsanslag. Huvuddelen av kommunens investeringsbudget ligger under Samhällsbyggnadsnämnden som tilldelats 201,8 mnkr, Kommunstyrelsen hade en budget på 8,0 mnkr, Utbildningsnämnden 5,2 mnkr, Fritids-

och kulturnämnden 3,5 mnkr och Socialnämnden 4,6 mnkr.

Under året uppgick nettoinvesteringarna i anläggningstillgångar till 123,6 mnkr exklusive finansiell leasing (3,0 mnkr varav 2,1 mnkr utgörs av fordon), året innan var motsvarande total 118,1 mnkr. I nedan tabell inkluderas finansiell leasing.

Under 2022 har investeringar i VA-ledningsnät och -anläggningar genomförts för drygt 25 miljoner kr. Några av de större investeringarna är ett nytt avloppsreningsverk i Båtskärsnäs, byte av vattenmätare, nytt vattenverk i Morjärv, renovering av vattentorn i Karlsborg, VA-gatuprojekt, infiltrationsdamm Kalix Vattenverk, färdigställande nytt vattenverk Vitvattnet, kvalitetsförbättringar ledningsnät Morjärv. Dessutom har ett flertal nyanslutningar gjorts till ledningsnätet, däribland ett nytt kvarter med bostadstomter i Nyborg.

Nettoinvesteringar

Belopp i mnkr	2022	2021	2020	2019	2018
Nettoinvesteringar	126,6	120,2	99,7	90,6	83,3

Största investeringsprojekten

Investeringsobjekt	Belopp i mnkr
Ridhuset Björknäs	37,8
Furuhedsskolan Hus F	9,5
Omsorgens Hus i Grytnäs, parkering	6,0
Vägar riktade medel	4,6
Kalix IP Kylanläggning	4,4
Vattentorn Karlsborg	4,2
Båtskärsnäs Reningsverk	3,3

Tabellen visar utgifter under år 2022.

1.2.3.5.13 Vatten och avlopp

Vatten och avlopp hanteras av teknisk försörjning som är en avdelning inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

Teknisk försörjnings uppdrag är att inom verksamhetsområdet på ett kostnadseffektivt sätt:

- tillhandahålla rent och hälsosamt dricksvatten till kunderna
- avleda och rena spillvatten på ett miljö- och hälsomässigt sätt enligt fastställda myndighetskrav
- bidra till kommunens ansvar att avleda dag- och dräneringsvatten från fastigheter och anslutna ytor till lämplig recipient
- förvalta och utveckla VA-infrastrukturen såsom ledningsnät och processanläggningar
- ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för vattentjänsterna
- bidra till kommunens utveckling genom en långsiktig VA-planering.

Resultatet för den taxefinansierade VA-verksamheten år 2022 är ett överskott på 3 632 tkr. Inkomsterna översteg följaktligen kostnaderna vilket innebär ett överuttag. Kostnaderna följer på totalen budget medan intäkterna är 0,8 mnkr högre än budgeterat. VA-taxans kostnadstäckningsgrad 2022 är 108 %.

När VA-verksamhet redovisar överuttag finns redovisningsregler som styr hur det ska hanteras. Är överuttaget av tillfällig karaktär ska det bokas som en skuld till abonnentkollektivet i balansräkningen och medlen ska sen återföras till abonnentkollektivet de kommande tre åren.

I och med att överuttaget på 3 632 tkr är bokfört som en skuld till abonnentkollektivet innebär det att intäkterna minskas med ett belopp motsvarande överuttaget och därefter uppgår årets resultat till 0.

Resulträkning VA-enheten 2022, belopp i tkr	Budget	Resultat	Återstår
Verksamhetens intäkter	46 886	44 068	2 818
Verksamhetens kostnader	-30 819	-30 593	-226
Avskrivningar	-10 976	-11 197	221
Verksamhetens nettokostnader	5 091	2 278	2 813
Skatteintäkter			
Generella statsbidrag och utjämning			
Finansiella intäkter	0	112	-112
Finansiella kostnader	-11	-57	43
Internränta	-2 164	-2 333	169
Resultat efter finansiella poster	2 916	0	2 913
Extraordinära poster			
Årets resultat	2 916	0	2 913
Balansräkning, VA-enheten, belopp i tkr	2022	2021	2020
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Immateriella anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	410 064	395 193	380 568
Maskiner och inventarier	4 239	4 239	4 239
Övriga materiella anläggningstillgångar			
Summa anskaffningsvärde	414 303	399 432	384 807
Akkumulerade avskrivningar			
Immateriella anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Maskiner och inventarier	-260 622	-250 363	-238 944
Övriga materiella anläggningstillgångar	-3 927	-3 872	-3 815
Summa ackumulerade avskrivningar	-264 549	-254 235	-242 759
Finansiella anläggningstillgångar			
Summa anläggningstillgångar	149 754	145 197	142 048
<i>Bidrag till infrastruktur</i>			
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Förråd m.m.			
Kundfordringar VA	3 335	1 841	3 007
Kortfristiga placeringar			
Kassa och bank	22 012	8 215	
Summa omsättningstillgångar	25 347	10 056	3 007
SUMMA TILLGÅNGAR	175 101	155 253	145 055
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
IB eget kapital	-16 622	-16 848	-15 867
Årets resultat	0	226	-981
Eget kapital	-16 622	-16 622	-16 848
<i>Avsättningar</i>			
<i>Skulder</i>			
Långfristiga skulder	1 026	787	
Kortfristiga skulder Kalix kommun, lev skulder m.fl.	190 697	171 088	161 903
Summa skulder	191 723	171 875	161 903
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	175 101	155 253	145 055